

DARBININKAS

LVI NO. 66

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, SPALIS - OCTOBER 19, 1971

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Pradėtos diskusijos dėl Kinijos atstovavimo J. Tautose

Spėjama, kad JAV gali nesurinkti balsų Kinijos respublikai išgelbėti

Jungt. Tautos. — Ši pirmadienį prasidėjo diskusijos dėl Kinijos reprezentacijos Jungt. Tautose. Manoma, kad jos gali užtrukti apie dvi savaites. Tuo reikalu yra dvi rezoliucijos, atstovaujančios dvi politines linijas. Vieną gins Albanija su draugais. Ji labai trumpa — išmesti iš J. Tautų Kinijos respubliką Taiwaną ir jos vieton priimti Pekino liaudies respubliką. Albanija su kalbomis pradėjo remti Alžyras. Šios dvi valstybės užsirašė diskusijose pirmaisiais kalbėtojais.

Priešingą nuomonę ir komplikutesnę procedūrą pirmasis ateis ginti JAV ambasadorius Bush. Jo rezoliucija dviejų dalių. Vienoje prašoma priimti Pekino Kiniją JT nariu, atiduodant ir Saugumo Taryboje nuolatinio nario vietą, ji Kinijos respubliką palikti tik na-

riu. Šią antrąją klausimą sprendžiant, prašoma pritaikyti tą chartos paragrafą, kuris numato dviejų trečdalių daugumą svarbų klausimą sprendžiant. Čia jau per kelis metus apsi-prasta su mintimi, kad naric pašalinimas yra svarbus klausimas.

JAV delegacijos nariai tebe kalba, kad dar nesąs žinomas tikras skaičius tų, kurie šioje byloje remia JAV ginamą "dviejų Kinijų" politiką. JAV ir Taiwan diplomatai tokių balsų ieškojo kelis mėnesius visame pasaulyje, ir visokiais būdais. JAV valstybės sekr. Rogers išbuvo New York'e apie tris savaites ir susitiko su atstovais visų valstybių, kurios iš anksto nebuvo žinomos remiančios Albanijos rezoliuciją. Pasikalbėjimų rezultatai nebuvo skelbiami, ir dabar dar sakoma, kad abi pusės spėjamų balsų atžvilgiu esančios beveik lygios.

Ta proga primintina, kad nemaziau uoliai dirbo ir Pekino diplomatai, ir per tą laiką galė-

jo sumaišyti Amerikos kortas.

Šią vasarą su Pekinu sumezgė diplomatinis santykius Iranas ir Turkija. Per šias dvi valstybes Pekinas organizuoja naujas oro linijas į Rumuniją ir Albaniją, kad aplenkėtų Sovietų žemę. Ieškoma atramos taškų Persijos įlankoje, todėl vyksta flirtas su Kuwaitu ir Bahrainu. Labai pagerinti santykiai su Etiopija, kurios imperatorius ka tik buvo Pekine, ten gavo didelę paskolą ir dabar Persijos jubiliejus iškilmėse Persijoje buvo visų apgultas ieškant naujųjų apie Pekino politiką. Po Maskvos pralaimėjimo Sudanė jos vietą užėmė

— Prez. Nixonas paragino senatą greičiau pritarti sutarčiai, kuria Okinavos sala ir visos Ryukyu salynas grąžinamas Japonijai. Salyne lieka kai kurios Amerikos bazės bei kiti irenginiai ir Japonijai perėmus salyno valdymą. Prezidentas primena, kad greitas sutarties ratifikavimas reikalingas gariems JAV-Japonijos santykiams užtikrinti.

— Su misija Azijon prez. Nixonas buvo išsiuntęs Kalifornijos ab. R. Reagan. Jis nuvežė prezidento laiškus į šiuos kraštus: Taiwaną, Japoniją, P. P. Korėją, Singapūrą ir Tailandą. Niekur daug neplepėjo, bet prasitarė Taiwan, kad jo misija buvo pasakyti tų kraštų vadams, kad dėl santykių gerinimo su Kinija jie nebus bloginami su kitais kraštais — Amerikos įsipareigojimai bus vykdomi ir toliau.

Dr. Antanas Starkus skaito paskaitą. Nuotr. L. Tamošaitis

Pekinas, sutaręs finansuoti kai kuriuos projektus. Alžyre Pekino pinigais statomi namai, vyksta flirtas, tuo tarpu paty-lomis, ir su Izraeliu.

Tai yra ilgų distancijų planai, bet jie jau pradeda veikti to regiono valstybių vyriausybėse — jos jau svarsto, kaip su tuo nauju reikiu suderinti savo politiką. Šiuo momentu tokių susvyravusių valstybių, visos JT nariai, esama apie dvy-

Pažanga Korėjų pasitarimuose

Seoulas. — Pietų ir šiaurės korėjiečių Raud. Kryžiai sutarė pasitarimus dėl karo su-skaldytų šeimų sujungimo dar-ryti pakaitomis abejose sostinėse — Seule ir Pyongjange. Suskaldytoms šeimoms, neturinčioms iškili jokio ryšio, priklaus-o apie 10 mil. asmenų. Ir taip jau yra 26 metai.

Dar nesutartas nė konferencijos laikas, nė dienotvarkė, bet pasizadėta tai padaryti kaip galima greičiau. Pirmasis konferencijos posėdis įvyks Panmunijom kaimely, kur posėdžiauja ir paliaubų administravimo komisija.

Nobelio premijos amerikiečiam

Medicinos srities Nobelio premija šimet jau paskirta amerikiečiui dr. Sutherland, Vanderbilt universiteto fiziologijos prof., už darbą aiškinant hormonų veikimo paslap-tis.

Harvardo ekonomistui ir žai-dėjui su statistikomis prof. Simon Kuznetz paskirta ekonomikos mokslų Nobelio premija. Jis atrado būdą, kaip surasti valstybių ūkio augimo procen-tą.

Mini Persijos imperijos sukaktį

Persijos imperija, kurią i-kūrė Kyras Didysis prieš 2,500 metų ir kurios ipėdinis yra da-bartinis Iranas, šiemet švenčia 2,500 metų jubilėjų. Iškilmės vyksta Persepolioje, kur buvo imperijos sostinė. Toje pat vie-toje griuvėsių aplinkoje stato-mos idomos palapinės svetimų valstybių žymiesiems svečiams ap-gyvendinti. Amerikai atstovaus viceprez. Agnew. Ta proga jis dar aplankys Turkiją ir savo gimtinę Graikiją.

JAUNIMO KONGRESUI PER VIENĄ VAKARĄ SUAUKOJO PER 35,000 DOL.

Iš Chicago praneša: Chicagoje spalio 16 dieną dr. Juozo ir Aleksandro Kazickų asme-niškai surengtame priėmime buvo suaukota 35,000 dol. lie-tuvių jaunimo antrajam kong-resui rengti 1972.

Priėmimo dalyvavo Kazickų kviestų svečių 110. Aukojo po

500, po 1.000 dol. Dr. J. Kazickas yra kongre-sui rengti finansinio vajuas pir-mininkas.

Po tokio daugeliui netikėto chigagiečių entuziastingo dos-numo tikima, kad pasiseks į-vykdyti visas dr. J. Kazicko planas — surinkti 150.000 dol.

Japonai susijaudinę, kad Pacifiko karo skriaudos Europoje dar nepamirštos

Tokijas. — Išbuvus Europoje 18 dienų ir per tą laiką ap-lankęs 7 kraštus (Angliją, Prancūziją, Šveicariją, V. Vokietiją, Belgiją, Olandiją, Daniją), Japonijos imperatorius grįžo namo isitikinęs, kad dar reikia daug laiko, kol pasaulis užmirš japonų padarytas skriaudas Pacifiko karo metu. Apie tai jis pasakė japonams vos tik iš lėktuvo aerodrome išlipęs.

Aukštąs vyriausybės pareigū-nas ta proga pridėjo, kad europiečių laikysena imperatoriaus atžvilgiu pasakė japonam, jog karas ten nepamirštas. Dabar esan laikas pagalvoti, kaip šitas nuotaikas pradėti šalinti.

Pasakytina, kad japonus tas

įvykis apstulbino, kai juos pasiekė žinios apie labai šaltą ir daug kur nedraugišką imperatoriaus priėmimą. Nedraugiškiausiai jis buvo sutiktas Olandijoje žmonių ir vyriausybės (ten vizitas buvo neoficialus), gana šaltai ir kartu labai tyliai Anglijoje, bet visur vyriausybė buvo pasirūpinta, kad neįvyktų prieš imperatoriaus asmenį nukreiptų negarbingų veiksmų. Ne viską imperatoriškoji pora matė, kas jai buvo paruošta pamatyti, bet užteko susimastymui ir to, kas girdėta ir matyta. Gi jie, kaip buvo šnekėta, vyko su viltimi taikos atstatyti ir paliudyti, kad Japonija panašiu keliu daugiau nebegalės nueiti.

Ambroziejus Pabrėžas, OFM, minėjime kalbėjo tėv. dr. V. Gidžiūnas, OFM, dr. V. Paprockas ir prof. J. Venckus, SJ. Minėjimą spalio 17 Brooklyn, Kultūros Židinys surengė Liet. Katalikų Mokslo Akademijos New Yorko židinys. Nuotr. L. Tamošaitis

Mirė D. Acheson

Mirė Dean Acheson, sulau-gęs 78 metų. Gabus teisininkas, finansinis ekspertas, bet pagarsėjęs kaip valstybės sekretorius, pradėjęs tą tarnybą pirmoje Trumano administracijoje. Jo išminčiai priklausė Breton Woods susitarimai tarpt. monetarinės sistemos reikalui, jis dėjo pagrindus Marshallo planui, jis autorius Šiaurės Atlanto santarvės (Nato), nes buvo tada isitikinęs, ir teisingai, kad Maskvos bolševikai nori pasigrobtį visą Europą. Visi prezidentai brangino jo nuomonę ne todėl, kad jis pataikautų, bet kad driso ir tokią pasakyti, kuri jiems galėjo ir nepatikti. Tokio intelektualinio ir moralinio integralumo

asmenis raktinėse valstybės pozicijose Amerikoje jau senokai nebesimato. Sprendimų pagrindas jam buvo ne sofistiški spėjimai, bet gyvenimo tikrovė.

JAV negrai pas Paulių VI

Penki JAV negrai katalikai — kunigas, vienuolė ir trys pasauliečiai — išvyko Romon pas Paulių VI pasiskusti, kad Amerikos bažnyčios santykiai su negrais katalikais esą labai blogi. Jie taipgi prašys, kad Washingtono, D.C., arkivyskupo būtų paskirtas negras kunigas.

Jei prisiminsim, kad negrų katalikų Amerikoje yra tik apie 800.000 iš 48 milijonų, kunigų negrų tik 160, tai reikalavimas duoti jiems valdyti Washingtono arkivyskupiją yra kiek daugiau, negu liguistas išdidumas. Gyvenimo išmintis sako, kad laimėjimas greičiau ateitų operuojant ne skundais ir reikalavimais, bet pasitarimais pradedant nuo apačios, ir ne visus reikalavimus kartu išdeklamuojant, bet judinant tuos, kurie realūs ir jau subrendę.

— Sovietų premjeras Kosyginas atvyko Kanadon su oficialiu vizitu. Didžiausią laiko dalį praleis keliaudamas per Kanadą nuo Montrealio iki Vancouverio. Krašte praleis apie 10 dienų.

Kissingeris artėja prie Pekino

Washingtonas. — Dr. Kissingeris, prez. Nixono patarėjas užsienio politikos reikalams, pereitą šeštadienį išvyko į Pekiną prezidento kelicinės ir pasitarimų parengti.

Kadangi Pekine nėra JAV ambasados, kuri paprastai atlieka tokius darbus prezidento vizitų proga, tai šitai grupei reikės iki smulkmenų sutarti ir susisiekti Pekine, ir ryši su Washingtonu, ir prezidento apsauga, jo paties ir palėdovų nakvyne, valgi, kinams rengiamas vaišės, sakysimas progines kalbas ir dar daugybę smulkmenų.

Be to, šiame susitikime bus nustatyta prez. vizito atvykimo data ir pasitarimų temos, nes viskas turi būti žinoma iš anksto, kad neatsirastų nesusipratimų pasitarimų metu. Manytina, kad šioji darbo dalis jau yra gerokai pasistūmėjusi pirmyn tarpininkaujant Pekino ambasada Kanadoje.

Kissingeris lydi 9 asmenų grupę, skrenda lėktuvu tiesiai į Pekiną su sostojimais Kalifornijoje, Havajuose, Guamo saloje ir Sanchajuje. Pekine bus šį trečiadienį. Ten numatoma atlikti darbą per keturias dienas.

Nato atstovas vyks į Maskvą

Briuselis. — Nato santarvės vykdomoji komisija siunčia savo buvusį gen. sekr. Brosio į Maskvą užmegzti kalbos dėl karinių pajėgų sumažinimo abejose šaltojo karo sienos pusėse. Brosio pareiga bus patirti Maskvos nuomones ir paaiškinti Nato narių pagrindinius samprotavimus tuo reikalu. Visų tų pokalbių tikslas yra patirti, ar yra pagrindo pradėti tuo reikalu derybas. Visi tikisi, kad Maskva bus atvira — atsakys greit ir aiškiai. Nato pusė nestato iš anksto jokių sąlygų, tik nori savo planą stambiais bruožais išdėstyti ir gauti Maskvos reakciją.

Paryžius vėl įsikis į projektą su savo suverenumo dievėliu — nedavė savo sutikimo Brosio misijai todėl, kad jo kalbėjimas Nato vardu galys pažeisti Prancūzijos suverenumą.

Gydytojų Gajos korporacijos parengime publika klausosi dr. Antano Starkaus paskaitos apie leukemiją. Paskaita įvyko spalio 16 Kultūros Židiny, Brooklyn. Nuotr. L. Tamošaitis

Ko neleido skelbti apie sovietus?

Pirmame rašiny buvo minėta, kaip 1970 pabaigoje vokiečių magazinas "Der Spiegel" kreipėsi į Amerikos AFL-CIO prezidentą G. Meany su klausimais apie Vakarų profesinių sąjungų ryšius su Sovietų profesinėmis sąjungomis. Žadėjo Meany atsakymus paskelbti ištisai. "Spiegel" žodžio neištesėjo, ir tada Meany paskelbė kitur savo pareiškimus.

Cia sutraukiamas Meany atsakymas į "Spiegelio" antrą klausimą:

— Ar jūs manote, kad senyčiai su tikrom profesinėmis sąjungomis — ypačiai tokiomis kaip Vokietijos — negalėtų pozityviai paveikti Sovietų profesinių sąjungų pareigūnus ir narius?

Meany: "USSR ir kitų totalitinių kraštų vadinamų profesinių sąjungų pareigūnai nėra darbininkų rinkti. Šie pareigūnai yra parinkti kom. partijos ir vyriausybės".

Toliau Meany dėstė: esą profesinių sąjungų pirmininku 1967 buvo padarytas Šeļepinas, komunistų partijos politbiuro įsakyta. Tai tas pats Šeļepinas, kuris prieš tai buvo Sovietų slaptosios policijos (KGB) viršininkas.

Laisvosios profesinės sąjungos, kurios leidžia dialogą ir mainus su komunistų "darbo frontu", negalincios rimtai tikėtis įtakos paskirtiems pareigūnams. Tokiose dialoguose Sovietų "profesinių sąjungų" pareigūnai niekad neleidžia jokios diskusijos, sakysim, apie Sovietų agresiją ir darbo sąlygas, apie Sovietų politiką laikyti Vokietiją suskaldytą, apie Čekoslovakijos okupaciją, apie Egiptą bei Sirijos ginklavimą karui su Izraeliu, apie baumintą sistemą, apie priverčiamąjį darbą ir koncentracijos stovyklas. Tuo tarpu šiuose dialoguose Sovietų "profesinių sąjungų" pareigūnai visada svaido komunistų žodžius prieš vadinamą Vokietijos revanšizmą, prieš Amerikos "imperializmą" ir Izraelio "agresiją". O kai Sovietų "profesinių sąjungų" pareigūnai pranešinėja apie savo apsilankymus laisvajame pasaulyje, jie visada iškraipo faktus ir sukarikatūrina sąlygas kurias stebėjo užsieny. Jokia Sovietų "profesinių sąjungų" delegacija, kuri buvo pakviesta į Federalinę Vokietiją, nedavė objektyvaus pranešimo, ką matė, stebėjo, patyrė.

Meany taip pat priminė, kad 1967 m. Sovietų poetas Andrei A. Voznesenskis nebuvo išleistas į New Yorko festivalį skaityti savo poezijos, nes tu metų gegužės mėn. jis buvo parodęs draugiškumą amerikinei visuomenei. Ir čia savo rolę suvaidino rašytojų profesinė sąjunga kaip partijos ir valdžios įrankis: dėl to Voznesenskis ir protestavo: esą "sąjungos vadovybė nežiūri į rašytojus kaip į žmones... Labiausiai nepakenčiamas — sakė Voznesenskis —

Vokiečių "Spiegel" ir JAV unių prezidento konfliktas (2)

yra melas be jokių skrupulų. Man gėda, kad esu tokių žmonių sąjungos narys".

Meany priminė Sovietų rašytoją Aleksandrą Solženitsiną, Nobelio premijos laureatą, kuris metė kaltinimą rašytojų profesinės sąjungos vadybei, "bailiai apleidusiai tuos, kuriems persekiojimas baigėsi iš-

trėmimu, lageriais ir mirtimi".

Panašios minties buvo ir trečias klausimas, į kurį atsakė Meany rašė:

"Nežaiskime iliuzijom, kad ryšiais su laisvosiom unių mes laimėsime darbo žmonių reikalui ir demokratijai KGB įtaigojamus "profesinių sąjun-

gų" vadus, jei jiems sudarysime sąlygas stebėti laisvas gyvenimo sąlygas bei žmones Dueseldorfe ar Stuttgarte.

"Šie Rusijos pareigūnai yra priešingi demokratijai ne dėl to, kad jie nenusimantų apie jos vertybes, bet dėl to, kad jie yra komunistai; ir kaip tik dėl to jie labiau vertina totalitinės diktatūros gyvenimo būdą, laikydami jį aukštesne demokratijos forma visai žmoniškai. Tai paaiškina, kodėl per eilę metų vykdam mainus ne vienas "profesinių sąjungų" pareigūnas neatvėrė demokratiją. Jei tokis atsivertėlis pasitaikytų, be abejonės jis dingtų koncentracijos lageryje — geriausiu atveju."

Sovietų profesinės sąjungos esančios priešingybė demokratinio pasaulio "unių". Ši mintis nesanti amerikiečių išradimas. Jau 1955 tarptautinė laisvųjų darbo unių konfederacija vieningai pasisakė prieš tokią mainų politiką. Toks nusistatymas buvo pakartotas per eilę metų.

AFL-CIO tebesanti "priešinga delegacijų mainam su bet kuriuo kraštu, kuris (1) paneigia savo gyventojam pagrindines žmogaus teises, surašytas Jungtinių Tautų chartoje; (2) paneigia darbininkų organizacijų laisvę, paneigia kolektyvinių derybų teisę, paneigia teisę streikuoti ir (3) baudžia darbi-

ninkus, pasisakančius už laisvas sąjungas ir demokratiją".

Konfliktas tarp Meany ir vokiečių "Spiegelio" demaskavo laikraščio dengimąsi "liberalizmu" — ne liberalizma, o tik juo dengimąsi, — nes tikrasis liberalizmas reikštų laisvę pasisakyti ir prieš sovietinę sistemą. Bet "Spiegel" to vengia, kaip ir daugel tokių Amerikoje, kurie nori save laikyti "liberalais".

Konfliktas iš naujo paryškino Amerikos darbo žmonių nusistatymą prieš komunizmą ir prieš ryšius su komunistinio režimo atstovais. Tuo tarpu už tokius ryšius ir glaudų bendradarbiavimą pasisako Amerikos milijonieriai ir tam tikra intelektualų dalis.

Meany aštrus ir tiesus žodis pasakomas ne tik prieš Sovietų komunistinius ryšius. Jis griežtai pasmerkė ir Nixono politiką Kinijos atžvilgiu.

Toks jo nusistatymas plaukia ne iš fakto, kad jis katalikas. Yra katalikų politikierių; yra teologų, kurie pasisako už "dialogą" su komunistais. Pastarieji sprendimus daro iš komunistų pasakytų žodžių, o Meany komunistus vertina iš jų darbų. Žodžiai šiais laikais dažnai yra skirti ne tiesiai bei nusistatymui pasakyti, bet tiesiai bei nusistatymui kamufluoti, nusišlepti. Ypačiai bolševikų žodžiai, kurių tikroji prasmė aniem idealistams, tikintiems žodžiu, paaiškėja dažnai, kai jau esti per vėlu.

Dr. Ona Labanaukaitė, Darbininko redakcijos narė, spalio 14 sulaukusi 70 metų amžiaus.

KOKIA MUZIKA POPULIARIAUSIA?

Kompozitorius Benjaminas Gorbulskis pasisakė, kad su Komjaunimo Tiesos korespondentu teigia, kad populiariausia muzika šių dienų Lietuvoje yra lengvoji. Ją paties, gim-

sio 1925, muzika esanti mėsliu klausoma negul "rimtųjų" kūrėjų.

Gorbulskis pažymi, kad Lietuvos jaunimas esąs net "be galvos" dėl vadinamosios big-bit muzikos. Gorbulskis tą muziką vertina teigiamai, nes ji esanti progresyvi, atitinkanti gyvenimo dinamiškumą.

Tačiau tai esąs ir mados dalykas. Tos big-bit grupės mėgdžioja viską (ir Vakarų muziką — E.), todėl jų menas esąs blogiausio skonio surogatas. Kai ši mada praeis, tai manoma, dabartinis jaunimas bus nepasiruošęs sudėtingesnei muzikai.

Prieš išsiviraujant big-bit muzikai, Lietuvoje, ir ne tik joje, buvo jaučiamas didžiulis susidomėjimas džiazu. Šiuo metu big-bit grupės, kaip Ritas, Nenuoramos, Kertukai, veikia ne tik Vilniuje, Kaune, bet ir kitose miestuose. (E)

LIETUVIAI KUBOJE

Lietuviai į Kubą iš okupuotos Lietuvos pradėjo keliauti nuo 1966 rudens. Inž. A. Džiaugys Tiesoje informuoja, kad pagal Sovietų — Kubos susitarimą ūkio bendravimo srityje, anuomet į Kubą išvyko lietuviai melioracijos specialistai. 1967 vasarą Kuboje buvo jau trylika lietuvių — visi melioratoriai.

Dauguma lietuvių dirbo Pinar del Rio provincijoje, kai kuriems teko dirbti ir Havanoje. Kiti jų bendradarbiai buvo bulgarai ir patys kubiečiai. Lietuviam teko paruošti drėkinimo projektus.

Pasižymėjo lietuviai J. Cernius ir A. Dublinskis, sudarę Pinar del Rio provincijos pietinės dalies vandens išteklių panaudojimo perspektyvinį planą. (Elta)

— Vak. Vokietijos krikščionys demokratai partijos vadu išsirinko Rainer Barzel, dabartinį frakcijos pirmininką Bundestage. Toj vietoj jis būtų pirmas kandidatas vyriausybės sudaryti, jeigu partija laimėtų parlamento rinkimus.

MAISTO PRODUKTŲ LIETUVOJE PAKANKA AR NE?

Sprendžiant iš oficialių pareiškimų — jų tiek pagaminama, kad subgama aprūpinti ir Sovietų Sąjungos respublikas ir užsienio kraštus. Tačiau tikrovė yra kitokia, kiek ji liečia Lietuvos gyventojų aprūpinimą.

Antai maisto pramonės "ministerio" pavaduotojas J. Šipylas pasakojo "Komj. Tiesos" (nr. 233) korespondentui, kad pramonės įmonių skaičius auga, Panevėžio duonos gamykla teikianti vartotojams 65 tonas duonos gaminių per parą, 1970 pabaigoje turėjo pradėti darbą naujas cukraus fabrikas Kėdaičiuose, Panevėžio salyklo gamykla. Lietuvos gyventojai gauna daugiau kaip 300 pavadinimų konditerijos gaminių, 84 pavadinimų duonos — pyrago gaminių, daugiau kaip 100 pavadinimų konservų, dietinių ir gydomųjų gaminių ir t.t.

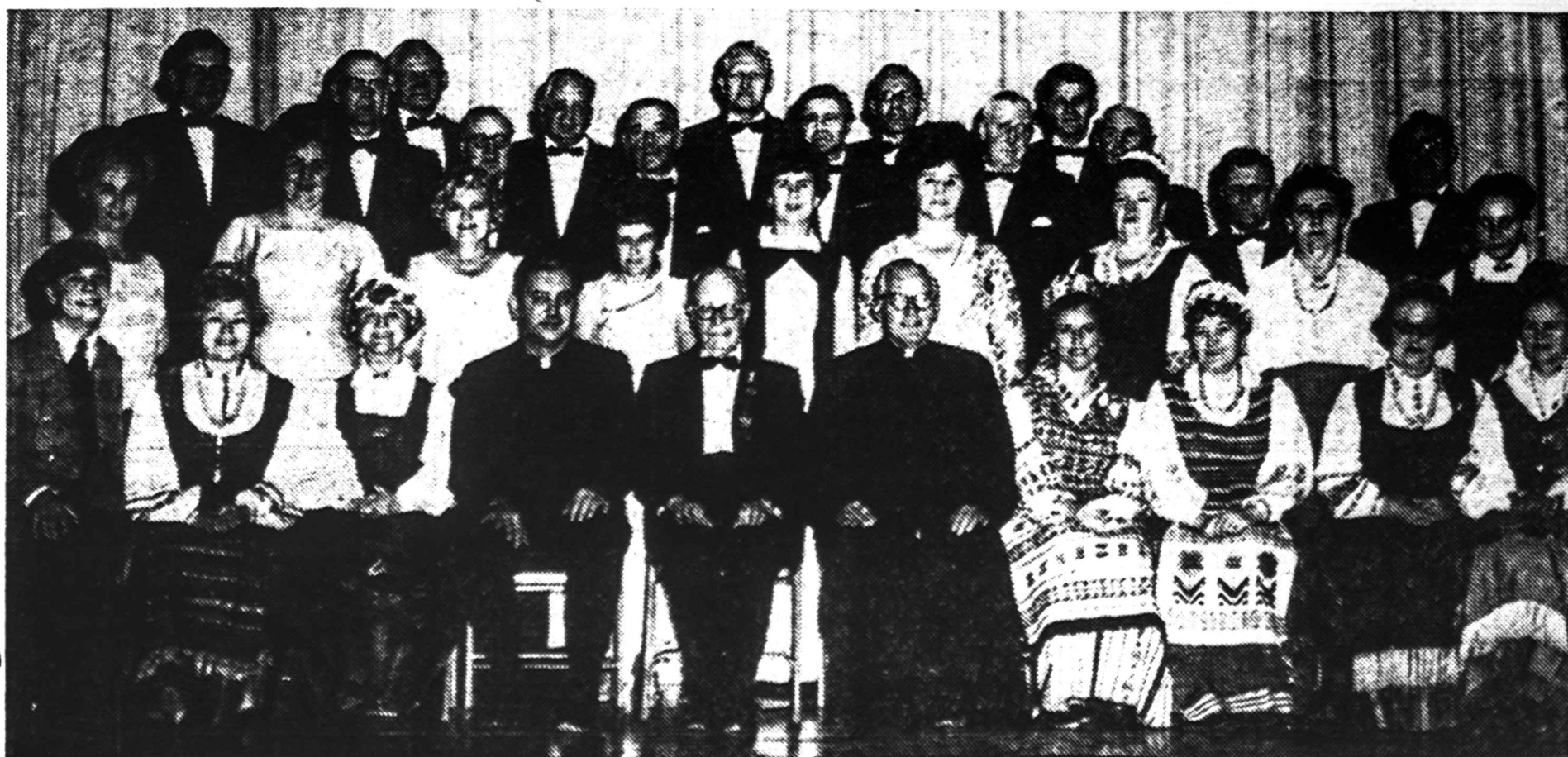
Kur toji produkcija iškeliu-ja? Šipyla čia atsako, kad ji "vis plačiau" keliauja į "tarybinę" ir tarptautinę rinką. Kadangi, kaip jis teigia, Lietuvoje yra "žymiai daugiau produkcijos, negu jos suvartojama" tai ir Sovietų Sąjungos rajonus "mes tiekiamo": konditerijos gaminius, konservus, cigaretes, cukrų, makaronus, sirupą, žalią spirytą, sausas birias sriubas, kepimo mieles, actą ir daugelį kitų gaminių.

Į užsienį keliauja toki gaminiai: vaisių-daržovių konservai eksportuojami į Vak. Vokietiją, konditerijos gaminiai ir cukrus — į Nigeriją, Siera-Leoną, Siriją, Libiją, Egiptą, Iraką. Deginės — likerio gaminiai išvežami į Angliją, Kanadą, Australiją, Japoniją, Belgiją, Švediją, Lenkiją ir Rytų Vokietiją.

O kaip su Lietuvos gyventojų aprūpinimu maistu? Ši-

pyla čia pažymi, kad esą respublikos gyventojus maisto produktais aprūpiname "gana gerai". Bet toliau jis jau aiškina, kad "mes dar nepajėgiame pilnai patenkinti vartotojų poreikių. Vasaros metu dažnai dar trūksta alaus ir bealkoholinių gėrimų, žiemą — konservuotų agurkų, marinuotų pomidorų, žalių žirnelių. Pagrindinė priežastis — darbo jėgos stoka ir ypač vasaros metu". Dėl to siūloma, kad jaunimas — studentai ir moksleiviai talkintų pramonės rūšis plečiant...

Šipyla neatsakė: kodėl, jei trūksta darbo jėgos, toji maisto pramonė sugeba pagaminti daugiau, negu reikia, maisto produktus išvežti net į Afriką, gausiai aprūpinti sovietines respublikas ir... visvien ne sugeba aprūpinti savo gyventojų poreikių. (Elta)

Waterburio šv. Juozapo lietuvių parapijos choras, kuris dalyvauja mažoje dainų šventėje spalio 24 Elizabeth, N.J. Viduryje dirigentas, kompozitorius A. J. Aleksis.

SPARTA — Rašomos mašinėls (v. kalbomis, radio, spalv. TV, computeriai, iv. biznio mašinos — pigiausiai, Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. SAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-KALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 680 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUZŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JŪOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; V1 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžinskas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

MONUMENTS HOLLANDER-CYPRESS CORP. — kapinėm paminklų projektuotojai ir statytojai. 800 Jamaica Ave. Brooklyn, N.Y. 11208. Priešais Cypress Hills kapines. Tel. AP 2-2332. Užsakymai atliekami visose kapinėse.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, V1 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobuviams. Eristatom ir namus liet. siūlindžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, palatams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maištos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsakykite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės; spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

**Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA**

TRAVELER'S VILLAGE
(“VYTIS” INTERNATIONAL TRAVEL)

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:	Specialios nuolaidos:
LEKTUVAI	INDIVIDAMS
VIESBUČIAI	(ekskursiniais bilietais)
LAIVAI (Cruises)	GRUPĖMS
AUTOBUSAI įdomių vietų lankymas	JAUNIMUI
	SEIMOMS

Lietuviškam rajone —

LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom —

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuostabių lietuvišką patarnavimą.

NEBŪK: PER MAŽAI APSIDRAUDĖS

PER DAUG APSIDRAUDĖS

SKAMBINK LITU!

APDRAUDOS:
NAMŲ, MAŠINŲ, GYVYBĖS, ATSAKOMYBĖS

LITAS TRAVEL & INSURANCE

94-10 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN, N.Y. 11421
(212)-847-5522

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Čina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$9.00 — Subscription per year \$9.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.
Straipsniai ir korespondencijos redakcijai taisyti laisvai. Nenaudoti straipsniai
saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę paaiškinti straipsniai nebūtinai
atitinka redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

75

Minėti vis dažniau ir dažniau tenka mirusius. Bet prisiminimo verti ne jie vieni. Bendruomenę sudaro gyvieji ir mirusieji. Abeji yra tautos istorijos dalyviai. Ir tenka minėti abejus, kurie yra giliai įmynę pėdas savo epochoje.

Du gyvuosius tenka čia priminti šiuo metu, kurie yra po 75 metus amžiaus — vienas pereito mėnesio 13 dieną, antras šio mėnesio 18.

Abudu yra susilaukę panašaus atgarsio — kaip „kontroversiniai“ žmonės, t.y. tokie, kurie vertinami skirtingai.

Vienas sulaukė nepalankaus vertinimo iš Lietuvos buvusios autoritetinės sistemos šalininkų, nes jis pasisakė už demokratine koalicinę tautos vadovybę. Už tai jis kėlė vilts demokratiškai galvojančioms. — Tai gen. Stasys Raštikis.

Antrasis susilaukė nepalankumo iš dviejų pusių: iš autoritetinės vyriausybės ir iš antikatoliškos pasaulėžiūros šalininkų, nes jis reiškėsi kaip demokratas ir katalikų organizatorius. Už tai jis buvo entuziastiškai sutinkamas katalikiško jaunimo, ypač pavasarininkų ir vyčių. — Tai buvo prof. Juozas Eretas.

Tie vienmečiai reiškėsi skirtingai. Pirmasis buvo tradicinės lietuvių tautoje lig tol rezignacijos ar santūrumo reiškes.

Prieš 5 metus, prisiminus jo 70 metų, šiame laikraštyje jis buvo apibūdinamas: „Istorinėje perspektyvoje jis rodosi labiau nei bet kas sutapęs su Lietuvos keturiomis laikotarpiais. Lyg Raštikio šeimos likime būtų simboliškai susitelkusios atsikuriančios Lietuvos valstybės herojika; kuriančios Lietuvos demokratinio principo konfliktas su autoritetiniu; pavergtos Lietuvos skausmas; tremties klajonės.“

PRANAS NAUJOKAITIS

PASISEJAU ŽALIA RŪTĄ...

Romanas

(21)

Ilgai vartėsi Petras lovoje negalėdamas užmigti. Už sienos atsiliepdavo duslus lovos braškėjimas.

15

Petras buvo dėdei žadėjęs paskambinti Vytui, bet neprisirengė. Jautė ir žinojo, kad tai būtų tuščias beldimasis į duris: užsisklendė jos, ir niekas neįstengtų atidaryti. Įsimylėjo vyrukas Gloriją, kitatutę merginą, o toji žino, kaip vadeles laikyti savo rankose — valinga, apskuri, su jaunystės grožio burtais.

Bet štai Vytui pačiam prireikėjo Petro. Kelis sykius jau buvo skambinęs telefonu, kol rado Petrą namie. Ką tik buvo grįžęs ir savo kambaryje peržiūrėjo šiandien paštu gautus lietuviškus laikraščius.

Telefonas įtaisytas virtuvėje — šeiminkės patogumui. Jei turėtum svarbesnių paslapčių, sunku būtų paslėpti jas nuo svetimų ausų. O šį vakarą mato Petras pro atviras valgomosios duris Joaną, kartu su šeiminkais geriančią arbatą.

— Čia kalba Vito! — girdi Petras angliškai tariamais žodžiais telefono ragelyje.

— Kas kalba? — klausia Petras lietuviškai.
— Vito Petkūnas, pusbrolis, — dar vis angliškai atsako.

Mielas broli ir sese lietuvi! Gerai prisimenu, kaip prieš 20 metų čia, New Yorke, įvyko iškilmingos Lietuvių Bendruomenės įkurtuvės, vadovaujant jo prakilnybei prelatui Jonui Balkūnui, kuris pirmininkavo organizaciniam komitetui.

Lietuvių Bendruomenės idėja buvo labiau suprantama ir įvertinama naujųjų ateivių. Ji buvo nesuprantama ir svetima senosios emigracijos lietuviams ir čia gimusiems... Net vienas Amerikos lietuvis dviasdešis tada pareiškė: „Stai vėl kita dykų organizacija. Jiems rodo, kad Amerikoje jau nebeturime lietuviškų organizacijų.“ Gal toks prieštaringas išsenujų Amerikos lietuvių tarpo kilo ir dėl to, kad buvusių tremtinių draugijos ir vienetai sudarė pagrindą Amerikos Lietuvių Bendruomenės apylinkių steigimui. Tačiau prisimenu, kiek džiaugsmo ir entuziazmo sukėlė šios naujos organizacijos užsimojimai, šūktai, numatyti darbai. Kiekvienas to vakaro dalyvis, naujosios išeivijos, ar senosios, turėjo jausti pasididžiavimą esant lietuvių ir viltingai žiūrėti į naujos organizacijos ateitį.

Nemanau, kad būtų tikslu kartoti jums jau žinomus faktus, kiek daug Amerikos Lietuvių Bendruomenė nuveikė per dvidešimt metų. Mano akimis žiūrint, didžiausias Lietuvių Bendruomenės laimėjimas per tą laikotarpį buvo senosios ir naujosios emigracijos sujungimas vieningam darbui: lietuvių išlaikymui. Bendruomenė pastatė tiltą tarp naujai atvykusių ir senųjų Amerikos lietuvių. Tas tiltas, šiandien stiprus ir gražus, duoda vilts, kad ateityje jis bus dar stipresnis ir našesnis, jungiant visus lietuvių į bendrą lietuvišką darbą.

Vakar tėvų pranciškonų Kultūros Židinyje suruoštame seminare buvo plačiai diskutuojami Amerikos Lietuvių Bendruomenės kultūriniai uždaviniai; nustatytos gairės ateities kultūrinei veiklai. Šiandien norėčiau sustoti prie organizacinės veiklos. Kitaip pasakius: kaip čia, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Lietuvių Bendruomenė turi tapti visuotiniu junginiu ir organizacine veikla.

— Pažistu Vytautą arba Vytą Petkūną, mokantį lietuviškai, bet kaž kokio Vito nepažistu, — jau juokdamasis įsismagina Petras.
— Jau vis tiek žinai ir supranti, — ir anas prakalba lietuviškai.
— Žinai, kad aš užsipyręs ir neatlaidus, Vytai: nepakenčiu beždžionių, svetimybėmis užsikrėtusių, o dar labiau nenoriu, kad tokiu būtų pusbrolis... Atsimink, kai kitą kart kalbėsi. Gerai? — juokiasi ir ragelį Petras.
— Sunku pažadėti — aš toks užuomarsa ir vėjo papučiamas, kaip pats ne kartą esi sakęs.
— Tai kas naujo?
— Labai daug: rugsėjo mėnesį mano vestuvės. Kviečiu į pabrolius.
— Su Glorija?
— O su kuo daugiau? Buvai juk sužieduotuvė? Matei, kad mes neatsikiriame...
— Mačiau, Vytautai, bet žinai, kad aš priešingas tokioms vedyboms.
— Dabar jau per vėlu, Petrai, nebepakeisi...
— Reikėjo keisti, kol buvo ne vėlu... Bet atsimink, gal norėsi keisti, kai praregėsi. Tada tai tikrai bus per vėlu. Lyg nebūtum radęs lietuviškas? — Lietuviškas? ... Visos lyg kuolai, be gyvybės, be meilumo...
— O iš kur žinai, kad tokios?
— Atsimenu iš tų dienų, kai tu mane į lietuviškus šokus nusitempdavai.
— Ne lietuviškas kaltos, bet tavo, Vytai, užsispyrimas ir įsivaizduotas išdidumas. Buvai dar tik geras paauglys, o jau norėjai karaliūmą rodyti, kuriam mergaitės turi iki žemės lenktis ir tavo pėdas bučiuoti. O jos laukė tik tavo nuoširdumo, atvirumo, lankstumo. Nenorėjai, tai ir neradaai.
— Neradau ir nereikia!
— Klusti, Vytai! Reikėjo, o dabar labiausiai reikia, kai kuri šeimą. Ypač tau, Vytai, reikia...
— Lyg tik vieni lietuvi — žmonės, o kiti — tai niekas? — aštrėja Vyto balsas ragelyje.

Paskaita, skaityta JAV Lietuvių Bendruomenės 20 m. sukakties šventėje spalio 10 Richmond Hill aukšt. mokyklos salėje N. Y.

Rašydamas Drauge, š.m. rugsėjo 23, J. Kuprionis klausia:

„Ar mes laikome reikalingu, kad visi išeivijos lietuvių susijungtų į vieną solidų, stiprų junginį, arba mums vistiek — būkime išsibarsę pavieniai ar grupelėmis ir šimtais klubų, klubelių bei organizacijų, nė ryšio tarpusavy neturintį. Jei į šį klausimą atsakysime teigiamai, tai yra, kad mums svarbu ir reikalinga visiems jungtis, tai Lietuvių Bendruomenės, kaip institucijos, klausimas atsistoja visai aiškioje šviesoje. Tiesa, turime daug kitų mažesnių ir stambesnių organizacijų, klubų, taip pat susivienijimų, apimančių net grupes kitų organizacijų, kaip pvz. LRK federacija ir pan. Taip pat turime stambių šalpos bei politinių

PROF. DR. JOKŪBAS J. STUKAS

institucijų: BALF, VLIK, ALT ir kt. Tačiau jos visos yra skirtingo charakterio, sudarytos daugiau vienam kuriam specifiniam reikalui. Jų visai nereikia maišyti ar net lyginti su LB, kuri yra visai skirtingos prigimties. Tai parodo jau ir tas, kad visų anų organizacijų ar institucijų nariai yra kartu ir Lietuvių Bendruomenės nariais (net ir jos tarybos nariais. — J. S.).

J. Kuprionis siūlo Lietuvių Bendruomenę padaryti visuotiniu lietuvių junginiu, „kad ji apimtų ne tik pavienius asmenis, bet ir grupes, klubus, organizacijas“, kurie „nebūtų išsibarsę, kabą ore, ... bet

būtų bent simboliškai apjungti, visai nekeičiant jų charakterio ir individualumo“.

Neseniai, kalbėdamas diskusijose Amerikos Lietuvių Bendruomenės tarybos narių suvažiavime Philadelphiaj, pareiškiau, kad, būdamas Lietuvos vyčių centro valdybos pirminku, žiūriu į Lietuvių Bendruomenę kaip į visų veikiančių lietuviškų organizacijų Amerikoje motiną. Mes visi esame jos vaikai. Ir kiekvienas vytiš, norėdamas būti geru vyčiu, turi būti ir geru Amerikos Lietuvių Bendruomenės nariu.

Priminiau savo nepasitenkinimą trynimusi tarp Bendruomenės ir Alto dėl vadovaujančios rqlės politiniame darbe. Ir vėliau, ir kitaip žiūrint, šiandien Amerikos Lietuvių Taryba yra Amerikos Lietuvių Bendruomenės šeimos narys, dėl to turėtų vengti suiručio ir kartu dirbti ir veikti šeimos — lietuviškos visuomenės naudai.

Ar nebūtų gražu ir gera, jei Amerikos Lietuvių Taryba, kurios pirminku yra Lietuvių Bendruomenės tarybos narys, in corpore įsijungtų į Lietuvių Bendruomenę? Ir kartoju: juk Bendruomenė yra mūsų motina... ir mes visi jos vaikai. Tiesa, Amerikos Lietuvių Taryba, norėdama išsaugoti savo individualumą politinėje veikloje, gali pasilaikyti savo struktūrą, organus ir panašiai. Bet turi būti pabrėžta, kad Amerikos Lietuvių Taryba yra Bendruomenės narys arba jos institucija politinei veiklai.

Mane erzina ir visokie rezoliucijoms remti komitetai, politinės akcijos komitetai vienam arba kitokiam tikslui ir žygiui į Jungtines Tautas... Kodėl jie nedaromi Amerikos Lietuvių Bendruomenės vardu? Kas dar daugiau man ne prie širdies, tai faktas, kad tų visų darbų organizatoriai giliai esą Lietuvių Bendruomenės nariai, tarybos nariai, atstovai ir panašiai. Kodėl pavydėti motinai Bendruomenei reikalingo dėmesio ir vardo, ypatingai kitataučių tarpe?

Visi nekantriai laukiame dienos, kada bendruomenininkai, užuot kovoję dėl įtakos lietuviškoje visuomenėje per sąvajas, specifines organizacijas, prieitų prie bendro darbo, bendrų tikslų.

Minėtame pastarajame Lietuvių Bendruomenės tarybos narių suvažiavime Philadelphiaj man teko dalyvauti simpoziume jaunimo reikalams... Vienas veiklus jaunimo vadas, plačiau komentuosdamas Jaunimo Žinių ir Informacijos Biuletensio platinimą, paprašė didesnės sumos pinigų biuleteniui leisti. Man teko jį paklausti: Gerai, tikslas gražus ir naudingas... Bet, norint gauti lėšų iš Amerikos Lietuvių Bendruomenės, ar jis bus leidžiamas Bendruomenės vardu? Juk ir jaunimo organizacija, be stiprios atramos Amerikos Lietuvių Bendruomenėj, gali netekti veiklos ir net egzistencijos.

Siuo įvykiu noriu įrodyti, kad daugelis organizacijų trokšta Bendruomenės paramos, tačiau vengia būti jos šeimos nariais. Paklausęs, kodėl minėtas Jaunimo Žinių biuletenis leidžiamas tik lietuvių kalba, o ne taip pat ir anglų, kad pasiektų menkiau kalbančius, atsakymo negavau. Ar Amerikoje gimusiam ir augusiam lietuviui durs bus uždarytos lietuviškai galvoti ir veikti todėl, kad jis nemoka lietuvių kalbos? Sutinku su ekselencija vyškupu Vincentu Brizgiu, kad Bendruomenė turi susirūpinti ir priglauti taip pat ir angliškai kalbantį ir skaitantį lietuvių... nes kiekvienas lietuvis yra Lietuva.

Lietuvių Bendruomenė — visi lietuvi! (bus daugiau)

— Kan. F. Kapočiaus archyvas laikinai saugomas dail. K. Varnelio namuose. Velionio gimnaitis Juozas Kapočius svarsto galimybes išleisti m. grafią apie garbingąjį veiklį.

Prano Naujokačio romano „Pasisėjau žalią rūtą“ spausdinimas Darbininke nutraukiamas. Antrą romano dalį bus galima perskaityti knygoje, kuri spaudai baigiama ruošti. Šioj vietoj nuo kito numerio bus pradėta spausdinti „Juozas Eretas tarnyboje Lietuvai“.

— Toki patriotinė sąmonė. Tai jo pasaulėžiūra, jo asmenybės esminė dalis, nuo kurios ir norėdamas negalėtų pasitraukti.

— Išgerk arbatos, Petrai, kartu su mumis, — kviečia į valgomąjį šeiminkė.

— Ačiū, jau po vakarienės grįžau.

— Tai bent pasėdėk valandėlę kartu.

— Pasėdėti galiu.

— Kietų principų esat, Petrai, — pastebi Joana iš anapus stalo, ir gilios juodos akys suspindi žiburėliais.

— Toki pasikalbėjimai tik sunervina, o naudos jokios... Neįtikinsi... Bet nereagavęs neiškenčiu.

Seimininkė atneša stiklą arbatos, o Joana pripila stikluokus konjako.

— Nuplaukimi rūpesčius, palikim problemas kitai dienai, — grakščiu rankos judesiu Joana pakelia stiklą ir maloniai šypsosi.

Nuotaika pamažu atsileidžia. Savo pareigą, tą pasidėjimą dėdei Petras jaučiasi atlikęs — tai žodžiais ir telefono ragelį. Taigi, tik žodžiais, bet ką daugiau jis galėtų padaryti? Šiuo metu — nieko. Bet ar galėjo anksčiau? Gal? Juk kviesdavo Vytą į lietuvių pasisėkimus. Kol kviečiamas klausė ir atvykdavo. Paskui įgriso tie Vyto išsiskūdinėjimai ir Petras savo pareigą pamiršo. Bet ar tai tik jo ta pareiga? O kur buvo tėvai? Ypač dėdė, kuri, atrodo, Vyto nelenkė į lietuvių, o tik jam pataikavo?

— Palik svajones, kai vienas būsi, Petrai, — lyg užsimiršęs, kur esąs, žadina šypsodamosi Joana: — taip užimtas, vis ne namie, o viešnia laukia ir nuobodžiauja...

— Neatrodė, kad nuobodžiautų, — prieštarauja Petras: kai buvau namie ir norėjau pasisiūlyti palydovu ar gidu, tai mūsų viešnelė buvo susiradusi vadovą, labiau prityrusį už mane...

— Čia įvyko, Petrai, tik mažas apsirikimas. Prižadavau ateityje pasitaistyti... Žinoma, jei mano pasiūlymai bus priimtini...

Prof. dr. Jokūbas Stukas kalba JAV Lietuvių Bendruomenės 20 metų sukakties šventėje spalio 10 Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje. Nuotr. R. Kisieliaus

— Lyg aš sakau, kad kiti ne žmonės! Kartais labai geri, net geresni už mūsų lietuvių, kurių tarpe vis daugiau ir daugiau atsiranda savanaučių, išliziųjų, oportunistų. Bet tu žinai, kad esu nepalankiamas, kur nusileidžiama svetimybėms... Mūsų per mažą, kad galėtume taip lengvai išsibarsyti ir prarasti save. Mišriojo šeimoj, tu būsi silpnoji pusė. Ne visi lygiai greitai nuatasta, kai kas net laimi naują žmogų savo tautai. Bet tai tik išimtis, prie kurių tu, Vytai, nepriklausai. Reikia, kad būsimoji žmona tavo lietuviškumą sustiprintų. Tik tada tu vėl būsi gyvas. Esi apmiręs jau dabar, o Glorijos rankose tu visai numirsi.

— Pamokslai liks pamokslai, Petrai, o gyvenimas turi save reikalavimus. Jau per vėlu dabar ką nors keisti. Atsakyk į mano prašymą: pabūsi pirmuoju pabroliu? Garbės pabroliu?

— Dar ne vėlu būtų ir dabar pakeisti, jei tik tikrai norėtum. Jeigu veltum, ką darai, tikrai turėtum šitų vedybų atsisakyti... — ramiu balsu dar mėgina įtikinėti Petras.

— Esi pusbrolis, bet į mano asmeniškus reikalus nesikišk. Net tėvai neturi teisės įsakinėti, paliepti! Pasakiau, o dabar laukiu atsakymo...

— Nesikišk į tavo asmeninius reikalus. Atsimink, kad lietuviškos šeimos klausimas nėra tik tavo vieno reikalas. Negalim tavęs priversti, bet tavo veiksmus vertinti ir net teisti privalome. Jei šiandien tau kalbu, tai kalbu iš gilaus įsitikinimo...

— Atsirado pamokslininkas! — piktai užkerta Vyta.

— Kalbu į tavo sąžinę...

— Kalbėk sau!... Klausiu, ar sutinki būti pabroliu?

— Turiu pagalvoti...

— Galvok! Apieisiu ir be tavęs! — smarkiai trinkelėja Vyto namuose padedamas telefono ragelis.

Dega Petro veidai, įrasojusi kaktą, pila prakaitas, lyg iš pirties išėjus. Žinojo, kad Vyto neįtikins. Bet Petras kitaip negali. Dar iš gimnazijos suolo jis atsi-

Parodoje, kur žmonės gyvena miške

Spalio 8, 9, 10 dienomis Kolumbo vyčių salėje Woodhove, N. Y., vyko dail. Juozo Bagdono paroda, skirta partizanų epochai prisiminti. Paroda buvo įjungta į JAV Lietuvos Bendruomenės 20 metų sukakties grandinę. Su parodos atidarymu ir prasidėjo pati šventė.

Atsigręžia į girią

Dail. J. Bagdona yra abstrakcinio meno kūrėjas. Anksčiau jis toks nebuvo. Jis buvo ekspresionistinių polėkių dailininkas, sukūręs nemažą paveikslų, kuriuose vaizdavo pajūrio scenas, darbo žmones kaime. Paskui dailininkas keitėsi pamažu. Buvo pradėjęs dirbti keramiką. Gyvendamas Kolumbijoje, per keramiką priėjo prie formų supaprastinimo ir pagaliau iš savo tapybos visai anuliavo žmogų.

Dabar štai dailininkas lyg atsigręžė atgal ir sukūrė partizaninę epochą vaizduojančius paveikslus. Šio uždavinio ėmėsi todėl, kad iki šiol lietuviai dailininkai gana tylom praėjo pro anuos gražius herojinius laikus. J. Bagdonui norėjosi įeiti į žalias girias ir pažūrėti, kaip tenai gyvena broliai partizanai.

Prieš porą metų jis susirado garą prie dabartinio Kultūros židinio ir ten susisėdė medžiaga. Jis savo paveikslų ciklui ištempė keturias dideles drobes.

Kodėl taip dideli paveikslai?

Kas lankė parodą, tas buvo nustebintas paveikslų didumu. Pats didžiausias buvo 8 pėdos ant 20 pėdų. Tai kaip scenos dekoracija. Paskui sutinkame paveikslus tokio didumo: 8 pėdos ant 14, 8 pėdos ant 11 ir 8 pėdos ant 7 pėdų. Dar du buvo mažesnio formato, kurių dydis jau matuojamas centrais (34x44; 34x50).

Į didelius formatus yra pats dailininkas palinkęs. Jam taip ir noris ištempti kuo didžiausią drobę, kad būtų kur išsitiesti. Prieš keletą metų jis buvo surengęs parodą, kur buvo išstatyti tokie abstraktiniai paveikslai milžinai. (Toji paroda buvo Angelių Karalienės parapijos salėje).

Didelio formato prašosi ir pati didelė epocha, kur buvo daug dramatinio ir daug kančios. Jam norėjosi lietuviškas girias praverti visame jų platumė ir didingume. O to nepadarysi, pasinaudojęs mažais formatais. Kai didelė drobė ištiesta, kai net keli paveikslai iš eilės susijungia, tai sudaro nesi- baigiančio lietuviško miško išpuodį.

Norėjosi jam ir pačius žmones pavaizduoti milžinus. Ar ne milžinai buvo, kurie paliko savo trobose baltai užtiestą stalą ir išėjo į miškus, į samanių guolį, į bunkerius. Milžinai jie buvo ir savo žygiuose, ku-

rie apjuosė visą kraštą. Tad ir piešė dailininkas figūras maždaug natūralaus didumo, o gal net dar didesnes. Kad tos figūros būtų dar išpūdingesnės ir didesnės masės, jas pritraukė prie pat paveiklo krašto. Štai kario batai prasidėjo pačioje apačioje prie rėmo. Tokiu atveju atrodo, kad žmogus pasitraukė iš žiūrovų tarpo ir įsikurdino miške.

Platumai ir didybės išpuodžiui sukurti jis įvedė daug miško, plačias žalias mases ir didelius dangaus plotus. Išžiūrėk, kokie tie dangaus plotai, kokie debesys papilkę ir paniūrę, be jokio saulės spindulėlio, be šviesos ir gyvybės. Jie tartum vėliavos kabo viršum žmonių, vėliavos suteptos ir ženklinančios apie tų miškų gyventojų sunkią nedalį.

Žmonės šalia herojikos
O vis dėlto šie didelio formato žmonės, gyvenę dideliuose miškuose, yra žmonės "šalia herojikos". Pats dailininkas kataloge sakosi, kad jis nenorėjęs pavaizduoti partizanų kovos momente, žūstančius ar mirstančius. Jam labiau rūpėjo romantinė, legendinė pu-

sė.
Čia vaizduojamas gyvenimas prieš didžiąją grūmtį. Tai grūmtis tik rengiamasi. Todėl ir sunki žmonės lyg žaliuosius miško, milžinus, kurie ateina iš girios, pasuka kalneliu ir toliau eina. Ir jie į žiūrovą vis dėlto veikia, veikia savo rimtimi ir tuo sunkiu, lyg iš žemės gelmių ateinančiu ritmu. Jie sunkiai neša ginklus, sunkiai juda ir nutolsta.

Žmonės šalia realizmo
Dailininkas, tapydamas šiuos paveikslus, dažnai skaitė Daimanto Partizanus, kur tiek daug įtampos, bet pats pasiliko gana ramus. Į žmogų prabyla, daugiau savo vidine nuotaka, lyrika, ne dramatiškai.

Atsisąkęs kovos momento, dailininkas pasiliko lyg pasakojė, kur daktai ir žmonės jau nebesaistomi realumo dėsnių. Ne iš realybės išrutulioję savo užmanymus ir sprendimus, ne realius apibrėžė savo žmonių kontūrus. Jo žmonės tartum būtų ištašyti iš žalių masės, — sunkūs, grubūs, sulaužyti linijų, kur nebūtina proporcija. Kartais atrodo, kad jie ateina

iš surrealistinio pasaulio ir višą žalią girią paverčia sunkiu sapnu.

Ieškoti juose realizmo ir tikslumo — būtų prasilenkimas su paties dailininko užsimojimu. Jam vidaus balsas padiktavo sunkias formas, nes ir pats visas jų gyvenimas buvo sunkus.

Padiktavo ir paveikslų kolo- ritą — viskas čia žalia, žalia. Nėra nei šviesos, nei refleksų. Net nepalietė šviesos problemos visoje tapyboje. Ir čia dailininkas jautė aną epochą, prasmigusių miško glūdimą, pilką, žalią, be šviesos, be jėkios prošvaistės, kad jų didelės palangos baigsis laisvės atstatymu. Jie buvo auka, kad laisvės nemirtų, jie buvo kaip mal- kos, kurios turėjo sudegti ant laužo, kad kartų kartos išsiamonintų savo tautos troškimą ir paskirti.

Pokalis su paveikslais
Po tokių bendrų apmąstymų, daugiau liūdnas ir pats pavir- tęs į miško brolių, stebi štai pir- mąjį paveikslą, kuris pats di- džiausias — užima visą sieną. Užkalbini tuos partizanus, miško brolius. Jie čia padėti

ant drobės labai rūstūs. Pa- čiam centre net apkasai prakas- ti, ten net su kulkosvaizdžiu iš- rėmęs. Dešinėje eina miško ma- sė ir tarp medžių — žmonės. Vieni jų stovi, nejausdami va- landos rimtumo. Jie skęsta di- deliame miško fone. Miškas vi- sus globia ir pridengia.

Kairėje yra praplėsta giria. Ten matai ir dangų ir kalniuką. Pakalnėje stovi tankas. Pa- birę žmonės. Ir jie taip pat ne- jaučia, kad dar kelios minutės, ir tame slėnyje žybsios kulko- svaizdžių, šautuvų ugnis, sprogi- nės kurtinančios granatos.

Tame miško fone jis įveda šviesų kelio brūkšnį. Įveda, no- rėdamas palengvinti didelę ža- lią masę. Bet šiame ansamblyje- je tas šviesus kelio brūkšnį sus- kamba kaip styga, kaip koks akordas ir prakalba apie artė- jančią dramą. Paveikslas pava- dintas prieš kautynes.

Antrame paveiksle, Partiza- nai žemaitijoje, matome iš miš- ko ateinančias dideles partiza- nų figūras. Jie nešasi ginklus, ties viduriu pasuka ir nueina dešinėn į gilumą. Tolumoje ma- tosi lietuviško miestelio pano- rama.

Paveikslas ramus, nuotaikin- gas, viduryje perskeltas miško mase, kuri susilieja su centri- nėmis figūrom. Paveikslas bene nuotaikingiausias ir vieningia- sias iš visų parodos paveikslų.

Gretimais kabojo kitas miš- ko plotas. Tame miške parti- zantai posėdžiavo. Tema supras- ta gana paprastai. Viduryje ma- tome sukaltą lentų stalą, aplin- kui sėdi karininkai, pasiskleidę popierius. Sonuose tarp me- džių stovi sargybos. Ir čia tas momentas — ramus studijinis partizanų darbas prieš žygį.

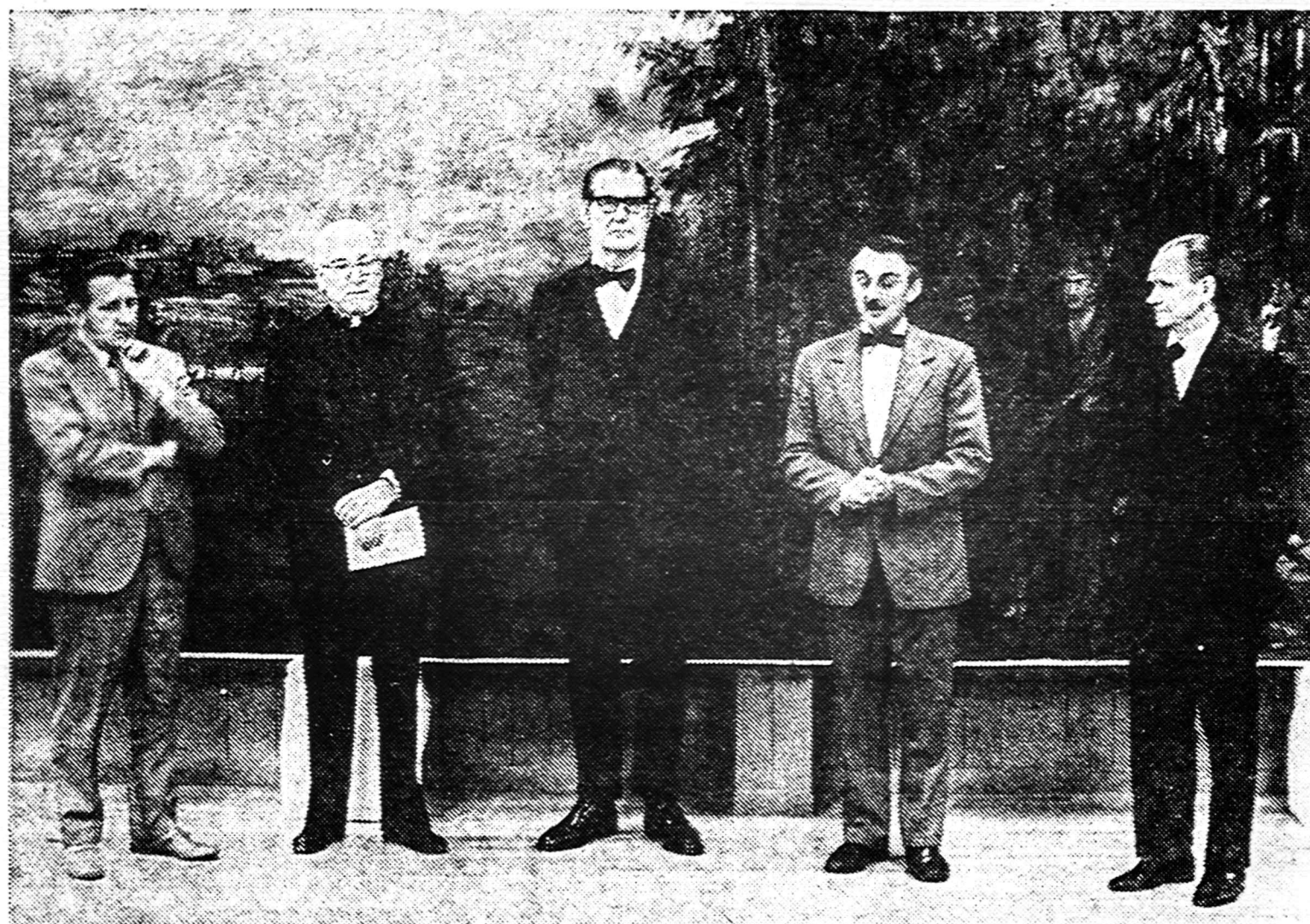
Kitam salės gale kabojo iš vi- sų išsiskyręs paveikslas savo koloritu. Jame vaizdavo žiemą ir žengiančius žmones. Tai partizanų prasižėmimas į vakarus. Figūros didelės, sun- kiai juda, o aplinkui sniegas, paliestas šalčio.

Šį paveikslą reikia laikyti ir prieš išpūdingųjų ir geriau nusi- sekusių.

Du mažesnio formato pa- veikslai vaizdavo — savų lau- kų sargyboje ir partizanai ir ry- šininkai. Ir čia išspėta visa ža- liame kolorite. Vienas ypatingai tamsus, kur vos vos įžiū- rima žmonių figūros ir medžių si- luetai.

Aplankęs parodą, išsineši iš- pūdingus iš anos epochos. Išsi- neši daug jausmų ir daug min- čių. Gali šis grubokas ir savo- tiskai primityvus priėjimas ki- tiem nepatikti, bet per tuos paveikslus pamatai aną epochą, ją pajauti kaip kažką sunkaus ir kartu didingo.

Tegu šis drąsus dail. J. Bag- dono žygis bus paskatinimas ir kitiem dailininkam susitikti su ana epocha ir ją pavaizduoti savitai, savaip suprantose dro- bėse. Nesibijokite žygių, kaip žygių nesibijoję ir anie miško broliai. (p.)

Dail. J. Bagdono parodos atidaryme spalio 8 Kolumbo vyčių salėje. Iš k. į d. V. Volertas — JAV LB centro valdybos pirmininkas, prel. J. Balkūnas, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, LB New Yorko apygardos pirm. A. Vakselis, dail. J. Bagdona.

ŽVILGSNIS Į LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ATEITĮ

JAV Lietuvių Bendruomenės šventei atžymėti New Yorke bu- vo sumanytas seminaras, kuris nagrinėtų LB ateities kultūrinę veiklą. Buvo kreiptasi į atskirus kultūrininkus, kad jie savo samprotavimus pareikštų raštu. Deja, dienos skuba nunešė ir šiuos sumanymus. Atsiliepi la- bai mažai.

Čia spausdiname Prano Nau- jokičio pasisakymą tuo reika- lu.

Ar Lietuvių Bendruomenė gali padėti lietuvių literatūrai?

Pagrindinis LB tikslas yra iš- eivijoje išsaugoti gyvą lietuvi- bę. Lietuviybė prateisama į ateitį per jaunimą. Lietuviybės iš- laikymo pagrindas — tautų są- monė. Kai toji tautinė sąmonė silpnėja, blėsta ir nyksta, nyksta ir lietuviybė. Tautinei sąmo- nei išlaikyti pagrindiniai veiks- niai yra šeima, mokykla ir or- ganizacijos. Tačiau ir šie pa- grindiniai veiksniai yra tik tiek

pajėgūs, kiek jie sugeba jauni- mą įtraukti į lietuviškos kultū- ros ratą. Tik tas yra tikrai są- moningas lietuvis, kuris savo charakterį yra susiformavęs lie- tuviškos kultūros gairių šalti- nių veikimais. Tai ir LB didy- sis tikslas tėra pasiekiamas kul- tūrinio veikimo priemonėmis.

Kultūros medis yra šakotas. Viena iš tv svarbiųjų šakų yra literatūra. Teisingai sakoma kad Lietuvą į nepriklausomą gy- venimą, o tautą į pilną subren- dimą atvedė rašytojo plunksna. Rašytojo plaučiara prasmė. Tai

(nukelta į 5 psl.)

Dail. J. Bagdono parodos atidaryme publika klausosi kalbų.

Nuotr. R. Kisiellius

Trys ilgo grojimo lietuviškos plokštelės (mono) už 6 dol. su persiuntimu

Lietuvos Kanklės. Tautinio kanklių ansamblio, vad. O. Mi- kuskienės: Pas močiutę augau, Suktinis, Supinsiu dainuž, Pas motinėle, Rugučiai, Lenciūgelis, Naujienos, Sėjau rūtą, Sveikas Jėzau, Siuntė mane motinėle, Kepurinė ir Per girią, girelę. Mono 2 dol. Stereo — dol.

New Yorko Lietuvių vyrų choras įdainavo: Tėve mūsų, Oi broli broleli, Aš pas tėvelį, Jo- jau dieną, Zvaigždutė, Anoj pu- sėj Nemunėlio, Ulioja bitelė, Oi toli toli, Pirmyn į kovą, Tu sa- kalėli, Atsisveikinimas ir Tėvy- nei. Mono 2 dol. Stereo 3 dol.

Rūtos ansamblis ir sol. Li- nė Juodytė dainuoja: Aš mėgs- tu mėlynąjį dangų, Kaip gražiai žiba zvaigždutės. O kai aš. Sa- kyki, upeli, Džinguliukai, Ko liūdi, berželi, Sveiki, broliai, Greitai išvažiuosiu. Aš berniui nesisiliūliau, Kur banguoja Ne- munėlis, Ar negaili, seserėle, rūtelį. Pasakyk, cigone miela. Kai aš grėbiau lankoj šieną, Ant melsvo ežero bangų, Tur bernelis vieną mintį ir Kaip slaptingai. Mono 2 dol. Stereo 5 dol.

Linksmų Kalėdų. Rūtos an- samblio įdainuota: Leiskite ra- są, Tyliają naktį, Piemenė- liams, Nakties tyloj, Gul šian- dieną, Linksmą giesmę, Svei- kas Jėzau gimusi, Tylia naktį, Ateikit džiaugsmingai, Mes girdėjom angelus, Šventa nak- tis ir Angelai gieda danguje. Mono 2 dol. Stereo 5 dol.

Dainuojam su Rūta. Rūtos an- samblio įdainuotos liaudies dai- nos: Plaukia Nemunėlis, Suba- tos vakarėlį, Gražių dainelių, Buvo gera gaspadinė, Per girią, girelę, Tūkstantis žingsnelių, Salta žiemužė, Per Klausūčių uyltėlę, Vilniaus kalneliai, Pra- gėriau žirgelį, Pradėd aušrelę aušti, Ar aš tau, sese, nesa- kiau, Pasėjau linelius, Daug daug dainelių, Mylėjau merge- lę, Bijūnelis žalias, Kai aš turė- jau kaimė mergele. Mono 2 dol. Stereo 5 dol.

Lietuvių Tautiniai šokiai, Aš- tuonytis, Landutė, Lenciūgelis, Suktinis, Linelis, Jevaro tiltas, Klumpakojis, Kalvelis, Sadutė, Žiogelis, Vakarūškos, Adutėlė, Mikita ir Suktinis. Išleido J. Stukas, Mono 2 dol.

Virš išvardintos trys ilgo grojimo plokštelės su persiun- timu už 6 dol. Gaunamos Dar- bininkų administracijoje.

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Aidutės Dainuoja, Alice Ste- phens mergaičių choras įdaina- vo: Motinėlei, Pasvartyk, ante- le, Augin močiutė dukrelę, Ei- na garsas nuo rubežiaus, Aš au- gau pas tėvelį, Plaukia Nemu- nėlis, Vai nedvelk, vėjelii, Mėly- nasis Nemunėlis, Už jūrų, už kalnų, O tu dainuok, Laimė man, Graži kaip deivė. Vytury, Tango nokturnas, Rid-rito, A- guonėlė, Pasivaikščiojimas ir Agnes daina. Stereo galima gro- ti ir mono, 5 dol.

Zibuoklės, L. Stuko mote- rų seksteto įdainuota 14 liet. dainų: Ruduo, Gėlių daina, Vėl gegužės naktis, Avietėlė, Man ne vistiek, Joninių daina, Dai- na apie tiltą, O, ramunėle, pasa- kyk, Aunu, aunu baltas kojas, Myliu tave, Plaukia sau laive- lis, Kai ateis pavasarėlis, iš op. "Birutė" Sesutėlės — lelijėlės ir iš op. "Dana" moterų choras. Stereo 5 dol.

Vėl dainuojam su Rūta. Rū- tos ansamblio įdainuota: Mes su rūtom, Atskrend sakalėlis, Motulė mane barė, Kas subatos vakarėlį, Šeriau žirgelį, Gegutė raiboji, Ant kalno karklai, Su- skyniau skynimą, Du broliukai kunigai, Šeriau šeriau sau žir- gelį, Kur tas šaltinėlis, Augo kieme klevėlis, Ant kalno mū- rai, Eisis, brolieliai, namo. Stereo 5 dol.

Kur Banguoja Nemunėlis A. Brazio įdainuota: Kur banguoja Nemunėlis, Suviltas, Patekėk ausrinė, Siuntė mane motinėle, Piliu stiklėlį, Kur bakužė sama- nota, Ilgesys, Kur tas šaltinėlis, Arija iš operos "Gražina", Tė- ve mūsų, Sveika Marija ir Sven- ta Naktis. Mono 2 dol.

Pavergtos Tėvynės Muzika Nr. 1 įdainuota: Sesuo žydrioji, Vilija, Zvaigždutė, Pasvarcy- ancėla, Kaipgi gražus rūtelis darželis, Kūmetė širdelė, At- skrend sakalėlis, Oi nėra nie- kur, Sokių scena, Pasveikinimo choras, Udrio daina, Vaivados daina ir Vaivados ir Naglio due- tas. Mono 2 dol.

Tėvynės Meilė Nemari, A. Dambrauskaitės įdainuota 13 liet. dainų: Ramunės daina, O naktutė rami, Pradagiūose, Lie- pė tėvelis, Dobilėlis, Na tai kas? Tulpės, Tėvynės meilė, Nemari, Jau atėjo rudenėlis, Kam šėrei žirgelį, Sėdžiu po langeliu, Oi berneli vientury ir Vakaras. Kaina 2 dol.

Lietuvos Aidai. Charles Daubaro akordeonu įgrotą 16 lietuviškos muzikos dalykelių: Agunėlė, Siuntė mane motinė- lę, Palankė, Laisvės varpė dai- na, Dzimdži, Mikita, Atskrend sakalėlis, Ant kalno karklai siū- bavo, Šią nedėlę, Plaukia Ne- munėlis, Munšaiukas ir 5 lie- tuviškos polkos. Mono 2.00 dol. Stereo 5 dol.

40 Lietuviškų Melodijų įgro- ta su simfonijos orkestru: Iš rytų šalelės, Atskrend sakalė- lis, Treji gaidžiai negiedojo, Ant tėvelio dvaro, Aš pasėjau li- nelius, Kur tas šaltinėlis, Ramo- vėnų maršas, Trijų seselių, Pa- sisėjau žalią rūtą, Kur bėga Se- šupė, Plaukia žaselė, Ko liūdi putinėli, Gieda gaideliai, Lietu- va brangi, Aš padainuosiu dai- nų dainelę, Tykus buvo vaka- rėlis, Kam šėrei žirgelį, Tylus vakaras, Ei, Lietuvos kareivė- liai, Lietuvos himnas, Per tam- šią naktelę, Pasėjau dobilą, Ar aš ne vėsynėlė, Unčių tū try- pulkeliai, Trys sesutės, Už jūrų marių, Ant kalno, Du gaideliai, O čia, čia, Oi leikia, leikia, Jo- jau dieną, Sutems tamsi nakti- žėlė, Aušta aušrelė, šviesi pa- zarėlė, Tris dienas, Šią nakte- lę, Jai nerūpėjo, Vai tu žirge, Zalia girelė, žalia liepelė, Gar- nys turi ilgą snapą ir Lietuviais esame mes gimę. Mono 2 dol. Stereo 5 dol.

Lietuvos Senos ir Naujos Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 liet. dainų: Mergužėlė brangi, Metai, Pavasario links- mybės, Barbutė ir Pilypas, Šis naktelė, Prieš tolimą kelionę, Užstalės daina, Tinginė bobu- tė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu ieva, ievužė, Augu pas tėve- lį, Stikliukėlis. Stereo 5 dol.

Nr. 2, Sol. V. Noreikos Lie- tuviškos dainos ir operų ari- jos: Kur bakužė samanota, Ug- nelė, arija iš "Meilės eliksyr", L'Arlesiana — Frederiko ro- mansas, Nemunėlis, Arlekinio serenada iš "Pajacų", arija iš "Rigoletto", Tris dienas, tris naktis, arija iš Toskos, Surdata N'Namuratto (A. Canio), Dici- tencello Vuie — (F. Falvo), Ber- nužėli, nesvoliok, Pradagėlis. Kaina 6 dol.

G. Vasiliauskienės įdainuo- ta: Vai gražu, Gėlės iš šieno, Lopšinė, Daina prie upelio, Iš- dykės rudenėlis, Kregždutė, Lakštingalos giesmė, Kalnų pie- menaitė, Pievoje žolėlė žaliavo, Jei tu myli, Mergaitė ir paukš- telis. Mono, kaina 6 dol.

Šios bei kitos knygos ir plokš- telės gaunamos Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brook- lyn, N. Y. 11221. Persiuntimui pridėdama \$1.00

Po Chicagos dangum

Meno parodos

Dail. A. Varno kūrinų paroda turėjo būti atidaryta spalio 9. Bet ji atidėta.

Dail. A. Rūkštelės paroda atidaryta spalio 16 (jo 65 metų amžiaus sukakties proga) Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje. Ten išstatyti 45 kūrinių, kuriuos verta visiem pamatyti.

Dail. Vyt. Kasiulio paroda atidaroma lapkričio 13 Jaunimo centre; tęsis iki lapkričio 21. Į atidarymą atvyksta ir pats dailininkas iš Paryžiaus.

Antras Margučio parengimas
Prieš mėnesį Margutis surengė dviejų svečių iš V. Vokietijos koncertą (brolio ir sesers Salčių). O spalio 23 Jaunimo centre pasirodys Montrealio lietuvių Gintaro ansamblio (su dainomis, trimtais ir šokiais). Nors ansamblio atvykimas atsisieis virš poros tūkstančių dolerių, bet Margučio štabas tikisi, jog lietuviai atvyks į koncertą, taip pat padės ir nakvynės reikale.

Margučio radijo programa, kuri veikia kasdien po valandą, yra įdomi ir gerai tvarkoma.

Iš žurnalistų veiklos

Naujoji Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdyba jau pradėjo savo darbą, nors dar ir neperėmė visų dokumentų. Spalio 24 visi valdybos nariai vyks į Grand Rapids, kur iš Detroito atvyks senoji valdyba.

Sąjungos laikraštis "Pranešėjas" bus spausdinamas VI. Vi. jeikio spaustuvių.

Kartu su skyriaus nariais tikimasi surengti iškilmingą spaudos balių.

Balfo vajeaus atidarymas

Chicago Savings Bank rūmuose spalio 3 įvyko Chicago apskrities Balfo vajeaus iškilmingas atidarymas. Susirinko virš 200 nuosirdžių Balfo darbuotojų, talkininkų ir aukotojų.

Vajų atidarė apskrities pirmininkas Val. Šimkus ir pakvietė tylos minute pagerbti šiais metais mirusius didelius Balfo rėmėjus: J. Pakel, kun. J. Pauperą ir ką tik užgesusį konsulą dr. P. Daužvardį.

Alb. Dzirvonas pravedė atidarymo programą.

Aukais pirmieji įteikė: Fel. Pakel, dabartinė Chicago Sa-

vings Bank prezidentė — 200 dol., Balfo dir. M. Rudienė — 200 dol., kun. P. Činikas — dr. Petriko 50 dol., ir visa eilė kitų.

Maldą sukalbėjo kun. dr. A. Juška.

Vajų sveikino LB apygardos pirm. J. Jasaitis, Altos pirm. J. Pakalka, kun. P. Činikas ir kiti.

Vėliau visi gerųjų šeiminių buvo skaniai pavaišinti. V. Šimkus padėkojo dalyvavusiems. Jis pažymėjo, kad radijo valandėlės, televizija, spauda bei lietuviškąji visuomenė giliai supranta Balfo prašymą. Linkėjo, kad ir šių metų vajus būtų sėkmingas, dėkodamas aukotojam ir rinkėjams.

Pagerbimai ir parengimai

Chicago miesto specialioji komisija kasmet parenka daugiau nusipelnusių asmenis ir juos iškilmingai pagerbia. Tarp kitų, šiemet buvo pagerbtas Aleksandras Kumskis, jau 45 metus dirbęs Chicago parkų distrikte. Pagerbtiesiems įteikti medaliai su užrašu: Už nuopelnus besidarbuojant Chicago.

Chicago skautija yra plačiai apėmusi jaunimą ir net senimą. Spalio 23 Kernavės skautų tūnto tėvų komitetas Marquette Parke, parapijos salėje, rengia "Kernavės kuoro puotą".

Seniausios choras "Pirmyn nutarė ateinantį pavasarį statyti F. Leharo operetę "Linksmoji našlė". Choras jau pradėjo repetitijas, vykstančias Hollywood salėje, 2417 West 43 St. Dainos mėgėjai kviečiami stoti į šį chorą, kuriam vadovauja K. Steponavičius.

Bal. Brazdžionis

Balfo apskrities pirmininkas Valerijus Šimkus atidaro šių metų vajų Chicagoje. Šalia sėdi M. Rudienė, J. Jasaitis, J. Pakalka.

ŽVILGSNIS Į LB ATEITĮ

(atkelta iš 4 psl.)

ir čia kalbėdamas, turiu galvoje tą plačiąją literatūros prasmę — kiekvienas parašytas lietuviškas žodis, ypač lietuviška knyga.

Laimingi dar esame, kad rašančiųjų išeivijoje nestokojaime. Tik liūdina, kad lietuviškos knygos išleidimas vis labiau finansškai darosi nuostolingas.

Lietuviai jau dar neišmirė. Ir įsikūrę neblogai, kai kurie praturtėjo, bet lietuviška knyga vis labiau pamiršta. Dėl to reikia pismūdušius padidinti, pakratyti, varpu prie pat ausies paskambinti.

Pagraudėnimai per laikraščius tų apsnūdėlių nepasiekia, reikia ieškoti veiksmingesnių priemonių. Reikia knygnešius! LB apylinkės turėtų tapti tokiais knygnešiais.

Juk pasitaiko ir tokių nedidelių lietuviškų kolonijų, kur nėra knygų platintojų, kur niekas nauja lietuviška knyga nesidomi, net nežino, kas išleidžiama. LB apylinkės turėtų pasirūpinti, kad ir mažiausios kolonijos būtų knygų platintojas, kuris ne tik aprūpintų skaitančius lietuviškais knygomis, bet ir pasiūlytų, nuolat painformuotų, sudarytų nuolatinių pirkėjų ratą.

Stai keli konkretūs faktai. Leidžiamas didelis veiklas apie Lietuvos universitetą. Tai tikrai svarbi lietuvių kultūros istorijos knyga. Nuolatos buvęs garsinamas laikraščiuose, išsiuntinėta laišku pagal adresus. Bet redaktoriaus P. Čepėno pareiškimu, rezultatai menki...

J. Kapočius išleido 36 Lietuvių Enciklopedijos tomus tik dėl to, kad sugebėjo susidaryti pastovių prenumeratorių ratą. Dabar didžiuliam tuo leidiniui, bet kas tai įvykdė? J. Kapočius suprato knygnešius kelią.

Tokių pat knygnešių laukia jau rašomi stambūs veikalai: Lietuvos istorija, Lietuvos proistorė, Lietuvių literatūros istorija, Lietuvių filosofijos istorija...

Jų išleidimas brangus, o pačios jos, tik per laikraščius paskelbus, nepasiekia tokio skaitytų skaiciaus, koks joms reikalingas... O tos knygos juk bus mūsų kultūros kapitaliniai veikalai.

LB jau šiandien reikėtų sudaryti planus, kaip tas ir panašias knygas kuo plačiausiai paskleisti. Svarbiausia, kad jos turi pasiekti ir mūsų studijuojantį jaunimą. (O jis visas studijuojantis! Bet kiek to jaunimo žino bent kiek apie gilesnius lietuvių kultūros šaltinius!)

Kad mūsų jaunimas lietuviška knyga skaitytų, reikia pirmiausia jaunimą su knyga supažindinti. Dabar pradeda vis labiau plisti knygos pristatymai skaitytojams. Tai labai gera priemonė. LB apylinkės čia galėtų suvaidinti didelį vaidmenį. Tačiau jaunimui šitos priemonės dar nepakanka.

Isitikinta, kad amerikietiška mokykla iš visų neduoda net elementariausių žinių apie literatūrą. Taigi ir mūsų studijuojantis jaunimas neturi net supratimo apie literatūros meno problemas. Patinka ar nepatinka — tėra daugumai knygų vertinimo kriterijus. Dėl to reikėtų organizuoti mūsų jaunimui literatūros seminarus, kur patys ruošytų referatus ir koreferatus, o tik kas nors iš gerai nusimanančių juos kiek padiriguotų. Čia plati dirva jaunimo organizacijų veiklai, o LB talka čia turėtų parodyti iniciatyvos. Centrinė organų pareiga būtų paraginti, planuoti, išjudinti.

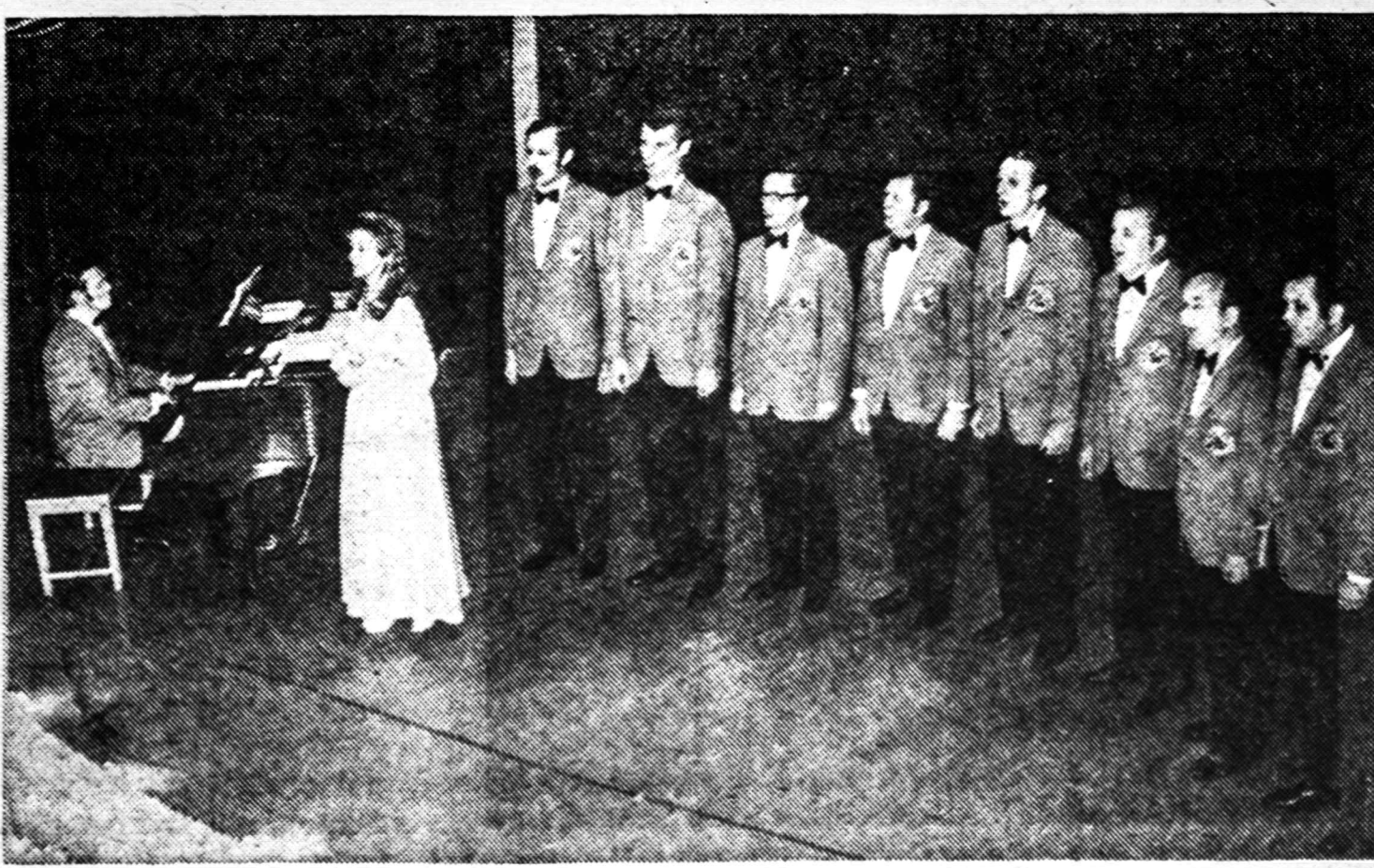
Pr. Naujokaitis

Laiškas redakcijai

Gerbiamam Darbininko moderatoriui
Brooklyn, N. Y.

Vasaros įvykių eigoje retai buvau Chicagoje, todėl susirinkusius laikraščius peržiūrėjau dabar. Tik dabar ir Darbininko liepos 7 laidoje perskaičiau "Balsą iš Chicago", kurį jūs tituluojate "Dokumentacija dėl Sv. Kazimiero kapinių Chicagoje". Perskaitęs pagalvojau: Jeigu ir praėjus laikų dokumentacija yra tokia tikslė, kaip ši iš Chicago, tai praėjus laikų paveikslas, dabar atkuriamas istorikų, turi būti gana kreivus.

Nežinau, ar apaštališkasis delegatas Washingtonė kreipėsi į Lietuvos atstovybę dėl rasto, gauto ne iš Lietuvos, o iš Chicago. Nežinau, ar Lietuvos atstovybė Washingtonė tuo reikalu kreipėsi į Lietuvos generalinį konsulą Chicagoje. Būčiau linkęs manyti, kad tokio kreipimosi nebuvo. Man tikrai neatėjo tuo reikalu joks raštas nei iš apaštališkosios delegatūros, nei iš Lietuvos atstovybės, nei Chicago kurijos, nei Lietuvos generalinio konsulo Chicagoje.

Clevelando vyrų oktetas su vadovu Rytu Babicku ir soliste Irena Grigaliūnaitė koncertuoja Hartforde spalio 9. Nuotr. A. Dziko

Iš k. Antanas W. Novasitis, JAV LB centro valdybos vicepirmininkas ir kandidatas į Philadelphia miesto tarybą, respublikonų kandidatas į Philadelphia miesto burmistrus W. T. Longstretch ir JAV LB centro valdybos pirmininkas — Vytautas Volertas. Nuotr. K. Cikoto

PAGERBTAS LIETUVIS POLITIKAS

Rugsėjo 19 Philadelphia lietuvių pagerbė Antaną W. Novasitį, žinomą advokatą, JAV LB centro valdybos vicepirmininką, Lietuvos vyčių ir daugelio kitų lietuviškų organizacijų nari.

Four Chefs svetainėje susirinko virš 500 įvairaus amžiaus ir tautybės asmenų: ankstesnieji ateiviai, tremtiniai, lietuviškų parapijų kunigai, organizacijų

Kai keli asmenys Chicago lietuvių vardu paskelbė anglišką spaudoje viešą melagystę prieš Chicago arkivyskupą kardinolą J. P. Cody, tai kiti tai priėmė kaip viešai papildytą nusikaltimą lietuvių vardu prieš apšmeižtą ir prieš lietuvių visuomenę. Kurį laiką visi laukė, tikėdamiesi kokią nors žodžio iš Lietuvių Bendruomenės, nes ir jos vardas ten buvo paminėtas. Ne-trukus kreipėsi į mane beveik tuo pačiu metu Lietuvos generalinis konsulas dr. Petras Daužvardis ir keli lietuviai kunigai. Generalinis konsulas sakė, kad toks viešas pareiškimas angliškoje spaudoje sujudino kitataučius ir kad tuomi niekinamas lietuvių vardas. Jis, kaip Lietuvos konsulas, neturintis ką daryti prieš čionykščius, o ne Lietuvos žmonių išsišokimą, bet ragino mane ką nors daryti. Jis atsiuntė raštą ir minčių pluoštą eventualiam pareiškimui. Išsamiau pasitarus ir su generaliniu konsulu, ir su lietuvišiais klebonais, ir su lietuvių organizacijų valdybų žmonėmis, buvo sukvietas pasitarimas, kuriame buvo priimtas mano ir kitų pasirašytas pareiškimas.

Ano meto įvykių eilę jūs vadinate "kova dėl lietuviškos kultūros Chicagoje". Pasirašusiųjų raštą tikslas buvo viešai atsakyti į viešą lietuvių vardo niekinimą ir parodyti, kad tai daro ne visi lietuviai.

Vyskupas V. Brizgys

Clevelando vyrų oktetas Hartforde

Lietuvių kultūrinės veiklos gyvenime kartas nuo karto pasitaiko momentų, kurie padaro neeilinį įnašą lietuviškos kolonijos gyvenimo eigai. Hartfordo lietuviams toks įvykis tikrai buvo Clevelando vyrų okteto pasirodymas spalio 9.

Hartfordo Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubu pakviesti, šie jauni vyrai ir solistė Irena Grigaliūnaitė po varginančiai ilgos kelionės su profesiniu tobulumu atliko įvairių ir įspūdingą programą. Nuo pat pirmos dainos — "Balnok žirgelis" — oktetas užbūrė klausytojus su gražiai išlavintais balsais ir interpretacija. Pirmosios programos daly oktetas atliko lietuvių kompozitorių ir liaudies dainas. Solistė Irena Grigaliūnaitė sudainavo A. Brazinsko "Ugnelę". Jos šviesus sop-

rano balsas sužavėjo klausytojus, o daina "Gaudžia trimaitį" atlikta kartu su oktetu, susilaukė audringų plojimų. Oktetas pirmą programos dalį užbaigė sudainuodamas nepersenai iš Lietuvos atkeliavusią dainą "Kur tas kelelis".

Antros programos daly oktetas atliko dainas, išverstas iš anglų ir vokiečių kalbų. Solistė Irena Grigaliūnaitė su oktetu padainavo dar tris dainas. Klausytojams ir ši dalis labai patiko. Tarp kitų padainavo ištraukas iš "Student Prince", "My Fair Lady", "Paint Your Wagon" ir "Sound of Music". Programą užbaigė su komiška daina "Mažas kreivas žmogus".

Per visą koncertą klausytojus stebino oktetu ir solistės tobulas kūrinų atlikimas ir jų puikiai išlavinti balsai. Už tai didelė dalis nuopelno tenka oktetui ilgamečiui vadovui Rytu Babickui. Jis jau per dešimt metų energingai dirba su Clevelando vyrų oktetu. Be to, eina Čiurlionio ansamblio chormeisterio pareigas.

Linkime oktetui, vadovui Rytui Babickui ir solistei Irenai Grigaliūnaitėi ištermės dar daug metų tęsti šį svarbų lietuvišką darbą. Oktete dainuoja: Romas Bublys ir Valdas Žiedonis, bosai; Džiugas Staniškis ir Mėčys Aukštuolis, baritonai; Raimundas Butkus ir Gytis Motiejūnas, antri tenorai; Algirdas Gylis ir Mindaugas Motiejūnas, pirmi tenorai.

A. Dz.

Juostos, takeliai, pagalvėlės. Milda Kvedarienė, 5 Drum St., Iselin, N. J. 08830. Tel. (201) 283-1981.

IŠ VISUR

— Dr. P. Daužvardžiui, Lietuvos gen. konsului mirus, Lietuvos atstovybė Washingtonė gavo Latvijos atstovo JAV, charge d'affaires A. Dinsbergs telegramą, kurioj pažymima, kad "šio žymaus lietuvių bei patrioto netekimas bus jaučiamas ne tik Lietuvos užsienio tarnybos ir viso pasaulio lietuvių, bet ir visos baltų bendruomenės". Amerikos Latvių Sąjungos JAV-se pirm. Uldis Frava Lietuvos atstovui J. Kajecui prisiųstoj telegramoj nurodė, kad, mirus gen. konsului dr. Daužvardžiui, latviai neteko ne tik latvių draugo, bet ir ryžtingo kovotojo už Lietuvos ir Latvijos laisvę. (E)

— Dr. Anatols Dinbers, Latvijos atstovas Amerikoje, Latvijos diplomatinė atstovų suvažiavime Paryžiuje vieningai išrinktas latvių diplomatinės tarnybos galva. Rugsėjo 16-17 posėdžiuose dalyvavo ministrai Roberts Liepinš iš Bonnos ir Janis Tefpers iš Stockholmo, charge d'affaires Karlis Berends iš Paryžiaus ir Tecdors Ozolinš iš Londono. generalinis konsulas Bruno Pavasars iš Hago ir Arnolds Skrebrs iš Gėnevos.

— Vysk. Liudas Povilonis, Telsių vyskupijos apaštališkojo administratoriaus vysk. Juozapo Pletkaus pagalbininkas, paskutiniu metu sunkiau susirgo ir paguldytas Kauno klinikose sveikatai patikrinti.

— Amerikos Lietuvių Tarybos 31-sis metinis suvažiavimas įvyks lapkričio 13, šeštadienį, 10 val. ryto Chicagoje, Midway House patalpose. Išvakašė Altos patalpose įvyks atstovų priėmimas ir susipažinimas. Iškilmingos mišios bus lapkričio 14, sekmadienį, 10 val. ryto Sv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje ir lietuvių evangelikų parapijos bažnyčioje.

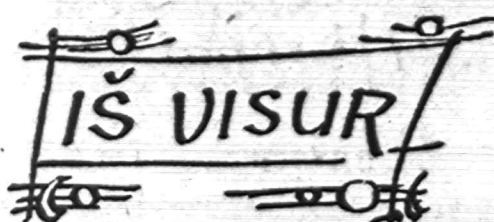
— Inž. Jonas Gaidimauskas, Argentinos lietuvis, buvo vienas iš koordinatorių tarptautinio elektrų ir elektronikos inžinierių kongreso, kuris Buenos Aires mieste susilaukė apie 500 atstovų iš viso pasaulio. Pasikalbėjimą su J. Gaidimausku rugsėjo 13 paskelbė Buenos Aires dienraštis "Clarín".

— ALIAS centro valdyba šių metų bėgyje 100 dol. auką parėmė Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje, 500 dol. paskyrė "Technikos Žodžio" redakcijai rinkimo mašinai įsigyti bei žurnalo spaudos darbui paspartinti ir 50 dol. paaukojo rašytojo Jurgio Gliados knygai "Simas Kudirka" anglų kalba išleisti.

— Aušra Mačiulaitytė-Zerr, JAV LB centro valdybos renginių vadovė, aktyviai yra įsijungusi į talką dr. A. Novasiti išrinkti Philadelphia miesto tarybos nariu. Jai tenka vadovauti informacijos komisijai, besirūpinančiai su lietuvių kandidatu supažindinti tiek lietuvių, tiek amerikiečių visuomenę. A. Zerr rūpesčiu spalio 1 "The Philadelphia Inquirer" patalpino redakcinio kolektyvo nario ir artimo lietuvių draugo H. Wiegand straipsnį, kuriame teigiamai šviesoj pristatoma dr. A. Novasicio kandidatūra.

— M. Dambruskas, Phoenix (Arizona) LB apylinkės pirmininkas, JAV LB centro valdybai pateikė konkrečių bei vertingų pastabų LB Lietuvos reikalų komisijų organizavimo, priklausomumo ir tęstinumo reikalu, gi laiško gale pažymi, kad komisiją "projektas yra geras ir reikalingas". Phoenix apylinkės LB Lietuvos reikalų komisiją sudaro M. Dambruskas (pirm.), Vytautas Mazaras, Emilija Jasen, Konstancija Rudaitytė ir Genė Miežielienė.

(nukelta į 7 psl.)

— Balso direktorių seimas įvyks spalio 23 Clevelande. Svarstys eilę klausimų, susijusių su Balso veikla, centro valdybos pastangomis Balfui stiprinti bei lėšoms telkti, informacijos stoka, direktorių pareigas, apylinkių — skyrių veiklos pagyvinimą ir kt.

— L. M. Klubų Federacijos Waterburio klubas spalio 23, šeštadienį, 8 val. vak. Sv. Juozapo parapijos salėje rengia tradicinį rudens balių. Programoje: solistė Gertrūda Raskauskas, Jaro orkestras, bufetas, loterija, šokiai.

— Jūrų skautų skyriaus vedėjas j. ps. A. Empakeris šaukia suvažiavimą spalio 23, šeštadienį, 5 val. popiet Kanadoj, Toronte, tūto skautų būkle: 1021 College St., W. Programoje numatyta laivų vadų bei įgulų vadų pranešimai, skyriaus vadijos pranešimai, planų sudarymas 50 jubiliejinio metų veiklai ir kiti jūrų skautų aukšnio jubiliejaus stovyklos reikalai.

— Korp! Neo-Lithuania 1971-73 m. vyr. v-ba sudaro: Jonas Valkiūnas — pirm., Audronė Pavilčiūtė — vicepirm., Juozas Jurevičius — sekr., Bronius Kaskaitis — izd., Edas Modestas — arbirer elegantiūm.

— Prof. Vytauto Vardžio knyga "Karl Marx: Scientist? Revolutionary? Humanist?" išleido D. C. Heath leidykla Bostone. Dr. Vardys profesoriauja Oklahomos universitete ir vadovauja to universiteto studijų centrui Miunchene, Vokietijoje.

— Chicago Lietuvių Operos tradicinis balius įvyks lapkričio 6 d. Inn Motion salėje, Chicago. Pelnas — skiriamas V. Banaičio "Jūratės ir Kastyčio" operos pastatymo išlaidoms sumažinti.

— LB dramos studija Chicago šiu metų darbo sezoną pradėjo spalio 6. Užsiregistravo 28 nuolatiniai lankytojai: 16 mergaičių ir 12 vyrų. Iš jų 11 grįžo iš pereinamųjų laikų. Dar galima įstoti spalio mėn. Pamokos vyks Jau-nimo centre trečiadienį vakarais.

— Komp. Darius Lapinskas buvo nuvykęs į Vokietiją bei Stuttgarte kartu su žmogų paruošę pasakų ir dainų plokštelę lietuvių vaikams.

— Asyžiūje, Italijoje, pradėtas sukurti filmas "Sesė saulė, broliu mēnu" — apie sv. Pranciškaus gyvenimą. Režisierius yra italas Franco Zeffirelli, vyriausiasis aktorius — anglas Graham Faulkner.

— Lietuvos paštininkų sąjungos valdyba jau renka medžiagą išleisti II atsiminimų tomą. Jau gauta daug medžiagos ir nuotraukų iš JAV, Kanados, Vokietijos, Australijos buv. pašto, telegrafo, telefono ir radijo tarnautojų Lietuvoj.

— Mirga Kiziienė, penkerius metus talpinusi PLB valdybos leidžiamam "Pasaulio Lietuvis" biuleteniui, iš pareigų pasitraukė. Administracinį darbą perėmė Antanas Gailiusis, 17516 Neff Rd., Cleveland, Ohio, 44119.

— Miami Beach išnuomojami butai ir kambariai su visais patogumais, prie pat jūros VAI-NU resorte, 8210 Harding Av. Miami Beach, Florida, 33141. Telef. (305) 864-3586.

— Reikalinga pagyvenusi moteris namų ruošai senelių poilsio namuose, vedamuose sėliu. Dėl sąlygų prašom skambinti vakarais 7-9 val. (203) 923-9004 arba rašyti: Villa Maria Rest Home, Thompson, Conn. 06277.

Lietuviška klebonija ieško šeimininkės. Kreiptis: kun. Balys Ivanauskas, 6527 Superior Avenue, Cleveland, Ohio, 44103. Tel. (216) 431-5794.

PAMINĖJO 90 METŲ SUKAKTĮ

Kun. Jonas J. Tamulionis (Tomalio-nis), Sv. Grigaliaus Didžiojo parapijos vikaras, Hamilton Square, N. Y., iškilmingai atlaikė mišias savo motinos Rožės Tamulionienės 90 m. sukakties proga. Mišios buvo rugpiūčio 24 Saldžiausiosio Jėzaus Sirdies parapijoje New Philadelphia, Pa. Ten per 70 metų gyvena jo motina, kuri yra išaugusi dešimtį vaikų. Jos gi motina mirė 1941 Alytuje, Lietuvoj, sulaukusi 103 metų amžiaus.

Sukakties proga buvo gautas popiežiaus Pauliaus VI a. paštalaiškas palaiminimas. Ten rašoma: "Kaip liudymas Dievo malonių, ateities dovanų ir amžinos garbės" — jai ir jos šeimai.

Artimiesiems prisiminus jos visus metus, ji trumpai ir tiksliai prabilo šiais žodžiais: "Gyvenimas labai trumpas!"

Jos vyras, Simonas A. Tamulionis, daug metų dirbo anglijų kasyklose Pensylvanijoje. Mirė 1949 rugsėjo 15. Sūnus Stanley A. Tomalio-nis, Inc., a-laus pardavimo įstaigos savininkas, mirė 1969 spalio 20 po trumpos ligos. Metinės sukakties proga gedulingos mišios už jį bus laikomos kunigo brolių parapijoje.

Kun. Jonas Tomalio-nis privačiai atšventė savo kunigystės 20 metų sukaktį birželio 1 per atostogas Phoenix, Arizona. Kunigu jis buvo iššventintas Saldžiausios Sirdies katedroj Pueblo, Colorado, ir buvo skirtas Kolorado misijom.

Po dešimties metų darbo pas kapitaučius ir paskutiniu metu apreiškimo parapijoje Brooklyne kun. Jonas persikėlė į Trentono vyskupiją ir dabar darbuojasi didelėje parapijoje, kuri turi 1700 šeimų.

Taisom radijo ir televizijos aparatus spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas — įdedant naujas dalis. aptarnaujame Queens ir apylinkės lietuviams. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Ave., Glendale, N. Y. 11227. (2 blokai nuo Woodhaven Blvd.)

Ieškau kilnaus lietuvių-vės padėti man perrašyti mašinėlės tris rankraščius ir ištaisyti lietuvių kalbą. Kreiptis: M. Aukštonis, 4 Elizabeth Ave., Springfield, Conn. tel. (203) 348-78-25.

Lietuviška trispalvė vėliavėlė, gaunama už 75 c., su pastatymo kaladėle (baze) už 1 dol. Lietuviška ir JV vėliavėlės su pastatymo kaladėle — 1.50 dol. Didesnį skaičių užsisakant duodama nuolaida. Persiuntimo išlaidom pridėdama 50 c. Kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Simo Kudirkos išdavimo metinėm paminėti Darbininkas paskyrė metinį savo koncertą, kuris įvyks lapkričio 20. Aukšto lygio patriotinę programą atliks solistė Gina Čapkauskienė ir vyrų oktetas iš Montrelio, Kanados.

Sv. Kazimiero Himnas Marijai, verstas A. Tyruolio, pranciškonų išleistas atskira knygu-tė. 32 psl. Kaina 1 dol. Platin-tojam nuolaida. Gaunama Darbininko spaudos kioske, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Darbininko spaudos kioskas su naujom knygom ir lietuviškom plokštelėm dalyvaus Mažosios dainų šventėj Elizabeth, N. J., spalio 24, sekma-dienį, 6 val. vak. Šventės dalyviai turės progos įsigyti kny-gų, plokštelių, apsimokėti Darbininko prenumeratą, gi ne-skaitantieji ir užsiprenumeruo-ti laikraštį.

Grįšim, grįšim, kvarteto "Vil-tis" 15 lietuviškų dainų plokš-telė: 8 duetų ir 7 kvarteto. Kaina 5 dol.

Jo sesuo Anelė (Mrs. Frank Kabasinskas) gyvena Middle Village, N. Y. ir priklauso Viešpaties Atsiminimo parapijai, Maspeth, N. Y.

Ilgiausių metų kun. Jonui ir jo garbingai motinai!

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

• Buenos Aires. Amerikietis B. Fischer sužaidė keturias partijas su buv. pasaulio čempionu T. Petrosia-nu. Padėtis 2-2. Abu laimėjo po vie-ną partiją ir po dvi sužaidė lygio-mis. Laimės pirmas pasiekęs 6½ taško. Po triuškinančių pergalų (po 6-0) prieš Taimanovą ir Larseną da-bartinė dvikova vyksta kiek sun-kiau, vienok garšiej didmeistriai nedvejoja, kad dėl pasaulio karūnos prieš Spaskį kovos Bobby Fischer.

• Gediminas Šveikauskas, N. Y., yra įkeltas į Amerikos meistų kla-sę. Savo laiku jis buvo didysis ram-tis Bostono lietuvių komandos tarp-klubinėse varžybose. 1959 ir 1964 m. Ged. Šveikauskas laimėjo Bostono čempiono titulą. Ekspertų klasėje randame Antaną Jasaitį. Jis šių me-tų Amerikos lietuvių p-bėse pasida-lijo antrą vietą ir iškovojo S.A. lie-tuvių jaunių čempiono vardą.

• USCF Ratings papildomame są-raše įvardinti trys mūsų meistrai: G. Šveikauskas 2258, P. Tautvaišas 2223, V. Palčiauskas 2208. Ekspers-tas — A. Jasaitis 2039. Kiti: Dr. Bul-lockas 1896, D. Čeponis 1551, R. Či-lenskas 1571, Diepinigaitis (t.b. Die-pinigaitis) 1053, A. Eliva 1280, C. Gelinas 1452, V. Gramas 1462, R. Ignaitis 1509, A. Juška 1584, V. Kar-puška 1692, G. Kujava 1753, A. Lau-cius 1506, D. Mateika 897, P. Sal-kauskas 1822, J. Šalna 1834, A. Sa-beckis 1959, Wm. Shakalis 1689, V. Sirvydas 1819, V. Žiogas 1539.

• Ignas Zalis įvardintas draug su F. Gray ir J. Vogel, kaip 1967 metų Golden Knights turnyro laimėtojas (Chess Life & Review žurnalo spalio nr.). Ta proga dera priminti, kad Ignas Zalis buvo 1952-53 metų Gol-den Knights turnyro nugalėtojas ir jo nuotrauka puošė Chess Review žurnalo viršelį 1959 m. birželio nr.

• Algis Makaitis išrinktas Bostono MET lygos prezidentu. Lygos prezidentu jis buvo ir praėjusiais metais. Netrukus Bostonė prasidės MET lygos tarplubinės varžybos. So. Bostono lietuvių komanda dalyvaus A divizijoje, kurioje varžysis 9 stipriausios Bostono komandos.

• Bostono pirmenybės laimėjo meistras Weinstein ir Curdo, surinkę po 5 tš. Mūsų žaidėjai Algis Leonavičius ir K. Merkis surinko po 3 tš. Moksleivių p-bėse 13-metis Tom-as Girnius pelnijo 2 tš., 4 ratų var-žybose, žaisdamas prieš vyresnius ir stipresnius žaidėjus. Gera pradžia.

Parengimai New Yorke

Spalio 23, šeštadienį — Maspetho Piličių Klubu moterų skyriaus me-tinė vakarienė ir šokiai klubo pala-pose.

Spalio 24, sekmadienį — Rytinio pakraščio mažoji dainų šventė įvyks 4 val. popiet Lietuvių Laisvės salėje, Elizabeth, N.J. Šventės dalyvausja Connecticut, New Jersey, New Yor-ko ir Philadelphia's chorai.

Spalio 30-31, šeštadienį-sekma-dienį — Dail. Onos Paškevičienės kū-rinių paroda Kultūros židinio pa-talpose. Rengia Liet. Moterų klubų federacija.

Spalio 31, sekmadienį — Rudens pietūs ir laimėjimų popietė Aušros Vartų parapijos salėje Broome ir Varick St. kampas (prie Holland Tunnel) New Yorke. Pradžia 1:30 p.p. Rengia Aušros Vartų parapija.

Lapkričio 6, šeštadienį — New Yorke Liet. Vyrų Choro koncertas balius Sv. Aloyzo parapijos salėje, Great Neck, N.Y.

Lapkričio 13, šeštadienį — Liet. Fronto Būclinių rytų apygardos su-važiavimas, Al. Barono knygos "Ve-jas lekia lyguma" pristatymas ir pasilinksminimas.

Lapkričio 14, sekmadienį — Lie-tuvių Katalikų Moterų Pas. Sąjūgos Tarybos suvažiavimas Kultūros židinio patalpose 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Lapkričio 20, šeštadienį — Dar-bininko metinės koncertas, Dainuos solistė Gina Čapkauskienė ir Mont-realis vyrų oktetas. Koncertas ski-riamas Simo Kudirkos tragiško iš-davimo metinėm paminėti.

Lapkričio 21, sekmadienį — Lie-tuvių R. K. Sustviejimo 75 metų sukakties minėjimas 3 val. popiet Kultūros židinio patalpose.

Lapkričio 27, šeštadienį — Lietu-vos kariuomenės šventės minėjimas Knights of Columbus salėje, 86-22 85th Street, Woodhaven, N.Y. Ren-gia karių ramovė.

Grudžio 5, sekmadienį — Kon-certas Tyliajai Bažnyčiai Lietuvoje paminėti, Rengia Liet. Katalikų Ro-liginė Salpa ir Liet. Katalikų Kul-tūros Draugija.

Grudžio 11-12-13-14 — dail. A. Gaidiko paroda Kultūros židinio pa-talpose, 361 Highland Blvd., Brook-lyn, N.Y.

Sausio 29, šeštadienį — Balso va-jaus koncertas.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/4 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 1 year Term Deposit — 5 1/4 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accounts Compounded Daily —

H. W. FEMALE

IF YOU LIKE PEOPLE... work in the new, beautiful

BUTTERFIELD'S

Manchester Parkade

Manchester, Conn.

We are now accepting applications for SALESPERSONS in:

Dresses and Coats
Sportswear
Lingerie
Intimate Apparel
Accessories
Infants — Children — Teens
Boys — Menswear
Cashier positions
also available
Full or part time (hours arranged)
Excellent Salaries and Benefits
Retail sales experience preferred.
Apply at the Store
Monday through Friday
10 AM to 8 PM.

DISPLAY

RESORT HOTEL

80 rooms on the ocean front in New Jersey's finest shore community — dining rm seats 300, elevator, steady clientele. Season June to Sept. Same ownership for 27 yrs. Gross \$150,000, asking \$250,000. — (201) 774-2505

Furs by Karol If you think buying your precious furs from a Furrier whose background stretches across a century, means you're smart. Its Karol for the mother of the bride fashions for bridesmaids, "after 5" cocktail dresses. KAROL one of the nation's finest specialty stores — Garden State Plaza Paramus, N.J. Charge lay away plans — daily to 8:30, Saturday to 6 PM.

Registered nurses needed to work in the dynamic new Harvard Study Unit at the Boston City Hospital. Be a member of a progressive teaching unit with opportunity for personal growth. Excellent fringe benefits. Call Mr. Forest Eastman at —

(617) 424-5101

(collect calls accepted)

LB Woodhaveno apylinkė pagamino ženklių klijuoti ant automobilio lango (de-cal):

aukso spalvos rėmuose, baltas vtyis raudoname fone. Dydis: 2½x2 inčy. Galima užsisakyti paštu pristunčiant \$1.00 už ženklią — DARBININKO Brooklyn, N.Y. 11221.

administracija, 910 Willoughby Ave.

Virginia 9-4496

A. R. SHIPLEY

Aluminum Combination

Windows and Doors

Jalousie Windows

Aluminum Awnings

600 RIDGEWOOD AVE.

Brooklyn, N.Y. 11208

Allen R. Shipley

DEXTER PARK

PHARMACY

Wm. Anastas, B.S.

77-01 JAMAICA AVE. (Cor. 77th Street)

Woodhaven, N.Y. 11421

WE DELIVER

Michigan 24130

Ieškomas pastoviam darbui jaunesnio amžiaus buhalteris (accountant) su geru atlyginiu mu Woodside, N. Y., vieni i-staigai. Skambinti po 7 val. va-karais tel. 454-1864.

REMARKABLE DISCOVERY

Best in USA and Europe, "JIB HAARPFLEGE-LOTION" — patented in Switzerland. Registered: USA, Canada and Europe. It cures: dandruff, falling hair, itching scalp, splitting ends, strengthening hair root growth, and restoring natural hair color. Using JIB you will never be bald or grey 100%. Listed in Pharmacy Red-Blue-Book. JIB Medicine Lij. 8 oz. a 16 week supply \$6.00. Money Order P.P. J.I.B. LABORATORY — 1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650. Fill: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ont. Canada; Fill: 7 Stuttgart, 50, Duisburgerstr. 7-10 W. Germany; Chicago: at Apotheke J & J, 2557 W. 69th St.; 5000 W. 16th St.; 4754 So. Wood St.; 2923 N. Milwaukee Ave.; 1147 N. Ashland Ave.

Typewriters

Lithuanian and English

for sale at reasonable prices, also adders, calculators, mimeos, complete line of office machines and equipment. Rentals, Repairs. ALL LANGUAGES TYPEWRITER, CO., INC. 118 W. 23rd Street, New York, N.Y. — Chelsea 3-8086.

Real Estate — Land

Saugiausias ir pelningiausias pinigų investavimas yra žemė. Vertingų sklypų nuo vieno iki šimto akrų jūs galite pirkti gražioje Connecticut valstijoje, geromis kainomis ir išsi-mokėjimais. Šiuo reikalu kreipits: Eugenijus Orentas — Arthur Gal Real Estate Co. Realtors. 843 Farm-ington Ave., West Hartford, Conn. 06107. Tel. 232-7040

ŽIEMOS EKSKURSIJA I LIETUVĄ

kaina \$599.00

Išvyksta iš Bostono gruodžio 23, 1971

Norintieji su šia grupe keliauti, prašome skubiai registruotis.

Kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

390 WEST BROADWAY

South Boston, Mass. 02127

Telef. (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomonis

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. Kartojama sekmadieniais, nuo 3 iki 4 val. p.p., 97.9 meg. FM bangomis. Direktoriaus dr. Jokūbas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountinside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. — angli kalba per Seton Hall Univ. radioj stoiją. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės Žibury, lietuvių ir angli kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30-2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; FO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yuclius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228; tel. 563-2754.

HARTFORDO LIETUVIŲ TĖVYNĖS GARSŲ radijo valandėlė nauju laiku! WKSS-FM 95.7 sekmadieniais nuo 9-10 valandos vakaro. Vedėjas Algimantas Dragunevičius, 273 Victoria Rd. Hartford, Conn. 06114; 249-4502

DETROIT, MICH. — Lietuviškų Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga 98 mc., pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550 arba Briedis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Vištinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val. ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubu valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, 8-sektadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Radijo klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienė, 841 Stanford St. Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

□ Prašau pratešti prenumeratą 1972 m.

□ Siunčiu prenumeratą už 1971 m.

Vardas ir pavardė _____

Adresas _____

DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$8.00

Už kalendorių \$ _____

Siunčiu už prenumeratą \$ _____

Spaudai paremti \$ _____

Siunčiu skolą už _____ m. \$ _____

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Aušros Vartų parapijos rūdams iškilmingi pietūs bus spalio 31, sekmadienį, tuoj po sumos, 1 valandą. Rengėjų komitetas ir parapijos kunigai kviečia parapijiečius ir Aušros Vartų parapijos remėjus atsilankyti į šiuos pietūs.

Marytė Diržienė savo restoraną Woodhavene pardavė Jonui Cekavičiui. Naujasis šeimininkas restoraną perima šią savaitę.

Dr. K. Valiūnas, Vliko pirmininkas, dabar keliauja po Afrikos valstybes. Iš Kenijos Darbininko redakcijai atsiuntė sveikinimus.

Vyrų futbolo vienuolikė spalio 17 pirmenybių rungtynes su Oceanside baigė lygomis 1-1. Plačiau kitame numeryje.

Kazimieras Pupelis, 85 m. amžiaus, gyv. Woodhavene, mirė spalio 17. Laidojamas iš Angelių Karalienės bažnyčios spalio 21 Sv. Jono kapinėse. Nuliūdime liko dukra Alice Dailda ir du sūnūs su šeimomis. Sermenimis rūpinosi Shalins Šermeninė.

Licinas Drangauskas vie-tojų gėlių prie velionės Petronėlės Jakulevičienės karsto Kultūros Židiniui paaukojo 30 dol.

Vienuolynas GL 5-7068
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Spaustuvė GL 2-6916
Kultūros Židiny 827-9865

Vladas Baltrušaitis, buvęs Apreiškimo parapijos vargonininkas ir N. Y. liet. vyrų choro organizatorius, sunkiai serga ir jau trečia savaitė guli ligoninėje Chicago, kur jis paskutiniu metu vargonininkavo Marquette Parko bažnyčioje. Jo sveikata pamažu gerėja, bet kurį laiką turės pabūti ligoninėje. New Yorko vyrų choras, rengdamas savo metinę šventę, buvo pakvietęs jį dalyvauti šventėje. P. Baltrušaitienė vyro ir savo vardu dėkoja už pakvietimą ir apgaile, kad negalės dalyvauti. Choras savo buvusiam organizatoriui ir dirigentui linki kuo greičiau pasveikti.

Atidarant dail. J. Bagdono parodą, visi buvo pavaišinti kava, pyragaičiais, punšu. Čia šeiminkavo Janė Gerdvilienė, dr. Regina Saldaitienė, Marija Virbickienė, Gražina Bartkienė ir Visvaldas Gerdvilis. Jiem visiem dėkoja LB New Yorko apygardos valdyba.

Į mažąją dainų šventę, kuri bus spalio 24, sekmadienį, Elizabetho Laisvės salėje, autobusais ekskursijos atvyksta iš Wilkes Barre, organizuoja V. Ramonas; iš Philadelphia, organizuoja V. Gruzdis.

CHORVEDĮ MYKOLĄ LIUBERSKĮ ATSIŠVEIKINANT

Spalio 12 d. 2:30 v. popiet New Yorke mirė pasižymėjęs chorvedys Mykolas Liuberskis, Angelių Karalienės parapijos vargonininkas. Velionis jau kuris laikas sirgo, gulėjo ligoninėje. Į namus buvo parvežtas spalio 9, šeštadienį. Antradienį popiet vėl buvo išvežtas į Jamaica ligoninę, kur tuoj ir mirė.

Velionis buvo gimęs 1901 kovo 6 Chicagoje. Į Lietuvą grįžo būdamas šešerių metų su tėvais. Gyveno Zagarė. Ten jis ir pradėjo mokytis. Muzikos mokėsi pas Zagarės ir Jonišio vargonininkus.

Savanorių ir Lietuvos kariuomenė

Kai Lietuva atstatė savo nepriklausomybę, patriotinis jaunimas stojo savanoriais į jos organizuojamą kariuomenę. 1919 metais ir velionis savanoriu išėjo į Lietuvos kariuomenę ir su ja sutapo gana ilgą laiką.

Patekęs į Kauną, į ryšių batalioną, tuoj pasidarė to bataliono choro vedėju. Čia jis pradėjo savo karjerą — choro dirigento karjerą ir tam chorui vadovavo ilgą laiką.

Bronius Jonušas, žinomas muzikas ir dirigentas, iš Omahos, Nebraskos, atvyksta į mažąją dainų šventę ir čia diriguos savo kūrinių.

Kun. Pranas Raugas, naujasis Apreiškimo parapijos Brooklynne klebonas, savo klebonavimo pirmąjį sekmadienį paskyrė stambesnę auką Laisvės Žiburiui, apmokėdamas to sekmadienio radijo laiką. Laisvės Žiburio vadovybė gerb. klebonui nuosirdžiai dėkoja.

Apreiškimo parapijos choras su savo vadovu muz. Algirdu Kačanausku dėkoja savo naujam klebonui kun. P. A. Raugui už gražias vaišes, spalio 10 suruoštas choristam. Vaisėse dalyvavo kun. klebonas su kun. A. Račausku. Sugiedota ilgiausių metų. Ta proga kun. klebonas pabrėžė, kad čia jo su choru bendravimo tik pradžia, gi ateity jis rems chorą kiek tik galėdamas. Choristai taip pat pareiškė savo geras norus bei entuziazmą ir ateity padėti savo klebonui ir parapijai. Choristai ir chorvedys dar kartą dėkoja naujam klebonui už jo šilumą ir nuosirdumą.

Mažąją dainų šventę atidarys Amerikos Vargonininkų — Muzikų Sąjungos garbės narys prof. A. Aleksis iš Waterburio.

Newark, N. J.

Katalikių Moterų Sąjungos 68 kuopa, Newark, N. J., mini kuopos 50 metų jubiliejų ir metinę šventę. Šv. mišios spalio 24 sekmadienį, 10:30 val. ryto su bendra šv. komunija lietuvių šv. Trejybės parapijos bažnyčioje.

Pietūs 1 val. popiet parapijos salėje. Pietum auka 3 dol. asmeniui. Kviečiamos sąjungietės ir iš kitų kuopų, o taip pat ir viešnios bei svečiai.

Kviečia kuopos valdyba

dėjo savo karjerą — choro dirigento karjerą ir tam chorui vadovavo ilgą laiką.

Apsigyvena Sančiuose

Jis visą savo gyvenimą ir skyrė choram. Teko jam vadovauti visai eilei chorų, kurie pasižymėjo savo kokybe. Nuo 1930 vadovavo Sančių šaulių chorui, plačiai pasireiškė su vyrų choru Perkūnu. Šiame chore dainavo daug gelžkeliečių. Choras buvo plačiai ir gerai užsi-rekomendavęs, veikęs net okupacijų metu.

Lietūkių bendrovė turėjo daug tarnautojų. Iš jų buvo suorganizuotas choras, kuriam taip pat vadovavo Mykolas Liuberskis.

Pasitraukia į vakarus

Karo audros nubloškė jį į Vokietiją. Pradžioje jis gyveno Seligenstate, netoli Wuerzburgo, amerikiečių zonoje, ir ten vadovavo chorui. Paskui pakviestas išsikėlė į anglų zoną ir anais stovyklų metais išvystė plačią veiklą. Čia jis vadovavo Aušrinės chorui, kuris buvo lyg koks ansamblis ir turėjo savo tautinių šokių grupę. Choras turėjo ir savo kvartetą. Su choru ir kvartetu koncertavo daugelyje vietų, per vokiečių radiją ir net vokiečių bažnyčiose. Gimnazijoje dėstė muziką ir vargonininkavo Hassendorfo Doerverdene ir Seedorfo lietuvių stovyklose.

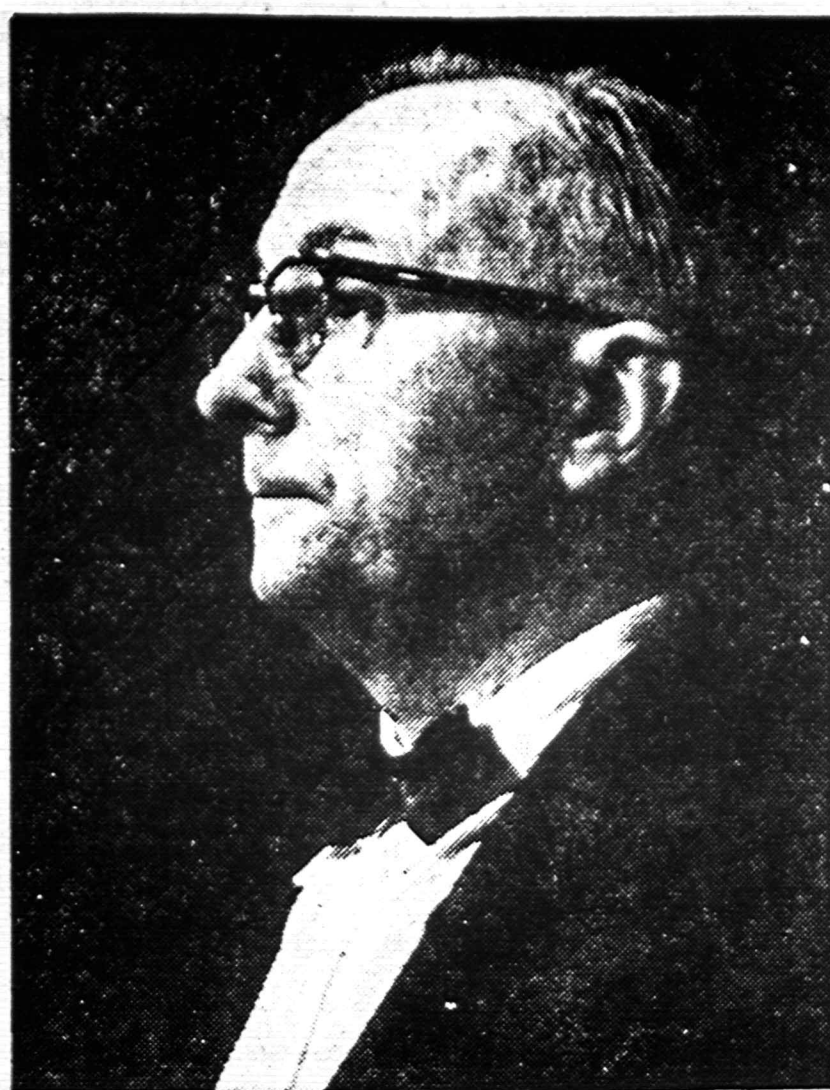
ČIURLIONIO ANSAMBLIS NEW YORKE

Lapkričio 7, sekmadienį, Čiurlionio ansamblis iš Clevelando atvyksta koncertuoti į New Yorką. Ansamblį pakvietė Laisvės Žiburio radijas. Koncertas įvyks Richmond Hill aukštesnės mokyklos salėje, 89-30 114 St., Richmond Hill, N. Y. Pradžią 3 val. Bilietus iš anksto galima įsigyti Apreiškimo ir Angelių Karalienės parapijų klebonijose Brooklynne, Atsimainymo parapijos klebonijoje Maspeth, Haven Realty istaigoje Woodhavene, Traveler's Village kelionių agentūroje, Laisvės Žiburio radijo raštinėje ir pas Laisvės Žiburio valdybos narius.

Iš New Jersey į šį koncertą yra organizuojami autobusai iš šių vietovių: Kearny-Newark apylinkė registruotis pas Bonę Maciauskienę, tel. 998-6797, Elizabeth pas muz. Vincą Mamaitį, tel. 351-9057, Patersono apylinkė pas Antaną Rugį, tel. 525-3340.

Koncerto programoj pasirodys vyrų, moterų ir mišrūs chorai, kanklių orkestras ir tautinių šokių grupė — visų 100 asmenų. Ansamblio vadovai: dirigentas — A. Mikulskis, kanklių orkestro vadovė — O. Mikulskienė, režisierius — P. Maželis, chormeisteris — R. Babickas, tautinių šokių vadovai — J. Kavaliūnaitė ir M. Leknickas, ansamblio valdybos pirm. — Vl. Plečkaitis.

Laisvės Žiburio vadovybė kviečia New Yorko, New Jersey ir apylinkių visuomenę šiam koncerte gausiai dalyvauti.

Muzikas Mykolas Liuberskis

Atvyksta į Ameriką

Į Jungtines Amerikos Valstybes atvyko 1949 ir su šeima apsigyveno New Yorke. Ir čia tuoj įsijungė į veiklą su choralais. Nuo 1951 kurį laiką vadovavo Operetos chorui. Nuo 1953 vadovavo skautų vyčių oktetui, kuris vėliau pasidarė New Yorko vyrų oktetu ir kuriam vadovavo Al. Mrozinskas.

1952 vasario mėnesį pradėjo vargonininkaut Angelių Karalienės parapijos bažnyčioje. Čia vadovavo chorui ir uoliai ėjo savo pareigas. Vasario mėnesį būtu suėję 20 metų, kaip jis vargonininkavo šioje bažnyčioje.

Salia vargonininko pareigų reikšėsi ir Vargonininkų-Muzikų sąjungoje, buvo net jos centro valdyboje, prisidėjo prie rengiamų didesniųjų švenčių.

Nuliūdime liko žmona Filomena, duktė Donata Samušienė, jos vyras Alfonsas Samušis ir anūkė Aldona, kita duktė Angelė Petraitienė ir jos vyras

Pamaldos ryšius su mažąją dainų šventę bus Apreiškimo parapijoje 11 val. Mišias aukos ir pamokslą pasakys klebonas kun. P. Raugas. Pamaldų metų giedos parapijos choras kun. G. Sukio mišias Taikos Karalienės garbei. Solistė Louise Senken. Diriguoja Algirdas Kačanauskas, vargonais palydi Albinas Prižgintas. Pamaldos skiriamos už mirusius lietuvių chorų choristus ir chorvedžius. Tuo pačiu laiku pamaldos bus ir Elizabetho lietuvių bažnyčioje. Mišias aukoja ir pamokslą saką kun. Juozas Pragulbickas, pamaldų metų giedos Rūtos ansamblis ir parapijos choras Zangl mišias — Šv. Liudviko garbei. Diriguoja Vincas Mažaitis, vargonais palydi Juozas Stankūnas.

Pirmą kartą —

Popietė su PUTINU

Skaitymas iš garsiojo romano "Alturių šešėly" ir Putino poezijos

FINCH KOLEGIJOJ

52 East 78th Street

Manhattan

Sekmadienį, spalio 31 d.

Punktučiai 4 valandą.

Skaityme dalyvauja:

Juozas Bulevičius

Elena Blandytė

Bronius Balčiūnas

Vytautas Kidolis

Pranas Naujokaitis

Marytė Sandaivičiūtė

Stasys Vašys

Irena Vebaitienė

Popietė papuoš lietuviška daina viešnia iš Chicago Elena Blandytė, akomponuojant muz. Algirdui Kačanauskui.

Įėjimo auka 5 dol.

Pelnas —

Kultūros Židiniui

BOSTONO ŽINIOS

IS BALFO VEIKLOS BOSTONE

Prieš porą savaitių netikėtai susirgo Bostono Balfio skyriaus pirmininkas Pranas Mučinskas. Carney ligoninėje jam padaryta net dvi operacijos. Sveikata gerėja. Visi jo bendradarbiai ir bičiuliai linki greičiau pasveikti.

Kiekvienais metais Balfio skyrius rengia pobūvius ir skelbia lėšų telkimo vajus. Tikslas — visiem žinomas. Įvairiuose kraštuose dar yra daug lietuvių, kurie laukia mūsų paramos. ypač tie, kurie jau pasenę, ligų prispausti.

Mieli lietuviai, būkime jiems dosnūs ir šiemet, kaip ir kiekvienais metais!

Aukų vąj Balfio skyrius paskelbė nuo spalio 1 iki lapkričio 15. Organizacijom išsiuntinėti aukų lapai. Pavieniai asmenys savo aukas prašom siųsti skyriaus išdinkui J. Valiūnui, 99 P Street, So. Boston, Mass.

Balfio pobūvis bus lapkričio 14 Lietuvių Klubo auditorijoje, III aukšte. Laukiamas ne tik Bostono, bet ir apylinkės lietuvių ir jų aukų.

Valdyba

DAILININKAI TAMOŠAIČIAI BOSTONE

Spalio 31 — lapkričio 13 Bostono miesto naujųjų rūmų galerijoje vyks Antano Tamošaičio tapybos ir Anastazijos Tamošaitienės kilimų paroda. Bostono lietuviai pirmą kartą turės progos pasigrožėti ir įsigyti šių žinomų menininkų darbų.

Taip pat bene pirmą kartą lietuviai menininkai yra pristatomi viešajai amerikiečių visuomenei Bostone.

Parodos lankymo valandos yra kasdien nuo 10 iki 4 val. popiet, šeštadieniais nuo 10 val. iki 3:30 val. Sekmadieniais paroda uždaryta.

Oficialus parodos atidarymas įvyks ketvirtadienį, lapkričio 4, tarp 6-9 val. v. Visi Bostono ir apylinkių lietuviai kviečiami į šį atidarymą atsilankyti. Atidarymo metu p. Tamošaitienė demonstruos kilimų audimą.

Į atidarymą bus pakviesti ir amerikiečių spaudos, radijo, televizijos, galerijų, muziejų bei meno mokyklų atstovai. Parodą rengia Bostono skautų židins.

Vakarais, savaitės bėgyje, dail. Tamošaitienė instruktuos specialiu jauty audimą. Sinteresuoti prašom kreiptis į Iną Nenortienę, 44 Alban St., Dorchester, Mass. 02124, tel. 825-1832.

SIMO KUDIRKOS IŠDAVIMO METINĖM PAMINETI DARBININKAS SKIRIA SAVO METINI KONCERTĄ

Po trumpos akademinės dalies aukšto lygio patriotinę koncerto programą atliks iškili solistė GINA ČAPKAUSKIENĖ iš Montrealio. Jos dainavimas Chicago Lietuvių Operoj ir jos koncertai Los Angeles, Worcester, Rochester, Bostone ir kitur susilaukė labai palankaus įvertinimo. • Programoj pasirodys ir MONTREALIO AUŠROS VARTŲ VYRŲ OKTETAS (Alfonsas Gudus, Rytis Bulota, Albertas Rusinas, Albinas Urbonas, Heroldas Celteris, Alfonsas Jankus, Vincas Kačergius ir Petras Žukauskas). Oktetu vadovos — solistas Antanas Keblys. Oktetu dirigentė ir akompaniatorė — Madeleine Roch. • Minėjimas koncertas įvyks lapkričio 20, šeštadienį 6 val. vakare Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje — 89-30 114 Street, Richmond Hill, N.Y. (įėjimas iš 113 St.).

NEW YORKO - NEW JERSEY APYLINKĖS MAŽOJI DAINŲ ŠVENTĖ

Bus atlikta IV-sios Dainų šventės programa, pristatyta J. Žilvičiaus knyga "Lietuvis vargonininkas iševijoje" ir paminėta Amerikos Lietuvių Vargonininkų-Muzikų Sąjungos 60 metų su kaktis.

Šventėje dalyvauja: Apreiškimo parapijos choras, Brooklyn, vad. A. Kačanauskas; Angelių Karalienės parapijos choras, Brooklyn, vad. M. Liuberskis; Operetos choras, Brooklyn, vad. M. Cibas; Rūtos ansamblis, New Jersey, vad. J. Stankūnas; šv. Petro ir Povilo parapijos choras, Elizabeth, vad. V. Mamaitis; Žiburių sekstetas, New Jersey, vad. Liudas Stukas; Vilties choras, Philadelphia, vad. L. Kaulinis; šv. Juozapo parapijos choras, Waterbury, vad. A. Aleksis. Jungtinis choras diriguoja A. Aleksis, M. Cibas, A. Kačanauskas, L. Kaulinis ir V. Mamaitis. Solo atlieka Irena Stankūnaitė-DeSilva, sopranas, ir Vaclovas Verikaitis, bosas. Akomponuoja Juozas Stankūnas, o knyga pristato Paulius Jurkus • Įėjimo auka \$3.00 • Data — sekmadienis, spalio 24 d. • Laikas — 6 v.v. • Vieta — Lietuvių Laisvės salė, 269 Second St. Elizabeth, N.J. • Į šventę iš Brooklyn ir Queens važiuos specialios autobusai. Dėl informacijos ir vietų užsakymo skambinkit Romo Kezio "Traveler's International" kelionių agentūrai, 769-3300.

Amerikos Lietuvių Vargonininkų-Muzikų Sąjunga ir dalyvaujantieji chorai maloniai kviečia visus atsilankyti į šią malonią dainų šventę, ypatingai kviečiami tie, kuriems neteko dalyvauti Chicago Dainų šventėje.

• Bilietus į šventę iš anksto galima gauti pas choristus, chorvedžius ir šiose lietuvių lengvai prieinamose vietose: Queens-Woodhaven: Marytės Šalinskienės šermeninė 84-02 Jamaica Ave.; Juozo Andriūno apdraudos agentūroje 87-09 Jamaica Ave.; Lito kelionių agentūroje 94-10 Jamaica Ave. Richmond Hill: Jono Ormano apdraudos agentūroje 110-04 Jamaica Ave. Ridgewood: Vytauto Belecko Winter Garden užiegoje 1883 Madison St. Maspeth: Lietuvių piliečių klube 69-63 Grand Ave. Brooklyn-Williamsburg: Ginkaus ledų krautuvėje 495 Grand St. East New York: Kultūros Židiny 361 Highland Blvd. New Jersey-Kearny: Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centre 9 Davis Ave. Elizabeth: Lietuvių Laisvės salėje 269 Second Street.

DAIL. ONOS PASKEVIČIENĖS TAPYBOS KŪRINIŲ PARODA

1971 m. spalio 30-31

KULTŪROS ŽIDINYJE
361 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y.

Lankymo valandos: šeštadienį — nuo 12 iki 9 v.v., sekmadienį — nuo 10 v. iki 8 v.v. Atidarymas — spalio 30, šeštadienį 5 v. popiet. Kalbės dail. Vytautas K. Jonynas.

Parodą rengia ir visus atsilankyti kviečia

Lietuvių Moterų Klubų
Federacijos Valdyba